

EGYETÉRTÉS

SZERKESZTŐSEG:
BUDAPEST, IV. PÁPNOVELEDE-UTCA 8.
Telefon száma 788.

KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, IV. PÁPNOVELEDE-UTCA 8.
Telefon száma 706.

HÍRDETÉSREK ÉS NYILTÉRBE VÁLÓ KOZLÉNYEKREK FELVEZÉSE:
Közlemények felvétele: Ján P. Jász & Co. 31. bic. Föld. Budapest.
Londonban főszerkesztőségünk: Tóth István 11. Roomsburg Square.

FRANKFURTban a M. Nemzetpolitikai kiadóiroda vezetője: Döbner G. L. és Társa.
Bécsben: Döbner G. L. Kumpfgasse No. 7.
Dükkben: Döbner G. L. Wallstraße No. 10.
Hamburgban: Döbner G. L. Wallstraße No. 10.
Moskva: Döbner G. L. Wallstraße No. 10.
Párizsban: Döbner G. L. Wallstraße No. 10.
Prágában: Döbner G. L. Wallstraße No. 10.
Szt. Péterváradon: Döbner G. L. Wallstraße No. 10.
Zürichben: Döbner G. L. Wallstraße No. 10.

ELŐFIZETÉSI DÍJ:
Védjeggyel ellátott, hivatalos hirdető.
Egy évre... 40 kor. Egy negyedévre 10 kor.
Gazdálkodók: 3 havi Németországban 15 k. 40 sz.
Franciaországban, Olaszországban, Spanyolországban, Svájcban, Romániában és Szerbiában előfizetési díj: 20 kor. Egy évre 40 kor.
Egy szám ára 12 fill.

Mel számunk főbb közleményei:
Vezércikk: Az új képviselőház.
Közéletünk.
A Kossuth-part értekezlete.
A politikai helyzet Ausztriában.
Ministerelnökség Spanyolországban.
A transzvál háború.
A kínai korrumpció.
Relli és Rolland. (A népszínház udjondasága, Kézbeszárás: Az értékétől.)
Tarcza. Gróf Károlyi Gábor följegyzései. Irta: Esztvös Károly.
Regény: Gergelyev Foma. Irta: Gorjkih Maxim.

Az új képviselőház.

Megnyílik egy új országgyűlés, kíváncsi-e valaki reája? Ah igen, a fővárosi divatközönség mindenesetre kíváncsi; legalább is oly mértékben, mint egy új színházi darab előadására. Kíváncsi arra, hogy nem lát-e új vonást a régi szereplőkön, nincsenek-e érdekes alakok az újonnan szerződött tagok között, hogyan festenek meg a régi képviselők, és bizonyára mindenkiféle kíváncsi a „székely határnyárára”. No a mi az utóbbi illeti, Maklay Zsigmond ákosfalvi képviselő urban annyi förtelmeszeti, egészséges észjárás van, hogy épen azért, mert oly nagyon kíváncsiak reá, a lábához fűződő tolettbeli szenzáció meg akarja vonni a fővárosi gourmandoktól. De vajon kíváncsi-e a nagy ország arra a szervezett testületre, a mely az ókarátoknak kifejezése legyen? Kíváncsi-e maga a választó nép az ó saját édes kenyerszülőltettré, kinek kezébe van — ugy mondják — sorsa leteve?

Bizony, semmi nyoma. A választások képe már olyan fásultnak mutatja a nemzetet, mintha semmi érdeke se volna a nagy parlamenti cserében, akár mert nem hisz már semmi igazi választásban, akár mert érzelmei is annyira elromlottak, hogy a valódi változást se tudná egyszerűen felfogni. Egyik parlament ment, a másik parlament jön, a népek azonban csöpp kedve sines arca az udvaronkialtára: Le roi est mort, vive le roi. Mert is? Nem látta-e egy és ugyanabban a parlamentben, hogy történik a legnagyobb rendszerváltozás? Nem úgy jött-e össze a múlt országgyűlésre az óriási többség, mint a régi rendszer elvetemült mamelukasága és nem úgy lépett-e ki belőle, mint az új rendszer megváltó serege? Az ellenzék egy része nem úgy vonult-e ott fel, mint a „populus Banffyannus” halalos ellensége és a leggyilkosabb harc után nem vonultak-e ki együtt fúziós szerelem ölelközésében? A nemzet meg azt tapasztalta, hogy ezek a korszakos változások a parlamenti életben egyáltalán nem jelentettek változást a nemzeti életre nézve. Most nagyon törje-e a fejét rajta, mit jelent, hogy régi emberek kiúgtak, új emberek bekerültek, az egyik elem megszaporodott, a másik elem meg-

gyogyott, Tisza Kálmán kap-e pótmándátumot, és Apponyi Albert hogy veszi ki magát az elnöki trónuson? Ha ilyenké mutatók be a nagy rendszerváltozás, a nemzet aligha kér többet a változából. Hogy a választási fergeteg teljesen elvonult, csak csöndesen, önmegadón sóhajtják ott kün a falvakon most is: Adhat uram esőt, de nincs köszönet benne. A felhőkig felvert per lecsapódott sárá, de a televény föld nem termékenyült meg tőle.

Mi mégis nagy kíváncsisággal, sőt különös várakozással nézünk az új országgyűlésnek tevékenysége elé. Olyan kíváncsisággal és várakozással, mely szinte független attól a kérdéstől, hogy mily nagy a többsége, mily kicsi az ellenzék, milyen alakban a pártok egymás közti viszonya, és mi lakik az egyes férfiakban. Mintha hallanék a végzet dögesét, mely azt hirdeti, hogy ennek az országgyűlésnek másnak kell lennie, mint a hogy elődjének hagyományára és a kormányrendszer szablonja előzabja. Mintha bepillantanánk az idők melyeseg titkába, mely az események törvényét írja elő és föltette áll képviselők, kormányzókat akarattának. Az új képviselőház tisztelt tagjai az első összejövetel kellemes zsiromgában talán nem ismerik meg hivatalos igaz mértékét sem. Sokan telve lehetnek azzal a hü fontosságúval, melyet az utca és a társaság triviális érdeklődése dagaszt meg bennük. De nemsokára föl fog meredni előttük a történelem intó ujja, figyelmeztetve őket, hogy valóban fontos szerep hárul reájuk. Mert előtt az erős küzdelemnek, a bátor elhatározásnak, az elszánt kockázatnak órája. Bizonyos, hogy ez az országgyűlés rendkívüli feladatokkal fog szemben állni. Tevékenysége nem mulhatik el a nélkül, hogy a nemzet lelkiéletében, ha még oly fásultnak látszik is, a létkérdések komor tudatát föl ne ébreszse és a magyar közvéleményt heves izgalmak vilámaival át ne járja.

A személyes hatalom kultuszában összeegyeztetett többség tagjai persze gondatlanul élnek be most is a történelem vonatába és helyezkednek el az első osztály rugalmas borsónypamlagiban, feltétlenül bizakodva abban, hogy a régi kipróbált vágyaikon ne kik, az új rendszer híveinek is el kell jutniuk ama szép borsai státuszra, hol örökök az udvari kegy ierarchia szögerejében. De azelőttel többek már észreveszik a veszedelmes kanyarulatot, hol a vonást a meglazult sinkekből hirdeten kizökkenhet és a providenciális vezető bölcsesség följönja a szolgálat. És ha ejön a válságos pillanat, nem képes többséget és konvencionális kisbbséget fogunk magkülönböztetni. Hanem azt, hogy kik az erők, és kik a gyengék, kik szökkennek talpra a bazafias lélekvilámláló ösztöneivel és kik riadnak szerte szolgai rettegéssel. Láttuk az elmúlt országgyűlést, a hol a pártviszonyok gyökeres változása nem változtatott semmit a

parlamenti helyzet politikai alapján. Remélni tudjuk azt, hogy a most megnyíló országgyűlésen látni fogjuk a politikai helyzet lényeges átalakulását, bárha a külső pártkeretekben semmi változás sem következik be.

Az új parlament megnyílik; az új parlament megalakul; az új parlament ismerkedik, klubokba szerveződik, folyosói csoportokra oszlik és kifejleszti hangulatainak légkörét. Ez az első idő a kicsiny és nagy hiúságok rajzásának ideje, a mikor aranyos legyek döngének a csillogó üvegletőn. A pártvezérek hatalmasságok az öntetszelgés legcsillogóbb mezejét fogják felolteni, az egyes képviselők a tegezódó pajtosság kényesebb eseteit fogják tisztoltna hozni. De azt hisszük, ezáltal a szókoltónál hamarabb borul az új képviselőház fölé a komor közhangulat felhője. Az eseményekből árad az a forraló hatás, mely megtöri az új tojások héját, hogy kipattanjon belőle az egyéni hivatás erője, a hit és meggyőződés hatalma. És ha csak kevesek lelkét fogja is megihletni az idő szelleme, igyekezetük nem lehet meddő, erkölcsi befolyásuk nem vesztet kárba. Azt a rendkívüli munkát, mely erre az országgyűlésre vár, nem lehet a számszerű többség buta masinériájával elintézni. Itt közvetlenül előttünk a történelem nagy kérdése, nemzetünk oedipusi rejtelme, melyet meg kell oldanunk — vagy a megsemmisülésnek örvényébe kell alazuhannunk.

Budapest, október 25.

A kuria másodnapra a kuriai bíróságról. Politikai körökben élénk feltűnést keltett Vorosmarty Bélának, a kuria új másodnapjának tegnapi beköszöntő beszédében az a passzus, a mely a kuriai bíróságról szóló törvény alkalmazására vonatkozott. Ez a passzus így szól:

«A törvényhozás egyik legfőbb feladatának minem jogot, a választási ügyekben bíráskodást, nyolc évre a kuria kúriára ruházta. . . . Ily minem hatáskör átengedése csakis az elismerés és bizalom kifolyása lehet. É s ezen reményben, hogy a kuria teljesen meg fog felelni ezen bízalomnak és az azzal járó, minden felelősséget szertő és kritikánál kielt nehéz feladatnak; és pedig nemcsak azért, mert a kuria a kritikával régi elfoglaltságával szemben eléggé edze van, hanem azért is, mert a felderítendő konkrét esetekben megvilágítja fogja látni a törvényben öndöklet, s ezen indokokból kerve, meg is fogja találni az alkalmazandó jogszabályt; és így nemcsak elfogadatlann, hanem helyesen is fogja a törvényt alkalmazhatni.»

Politikai körökben egy vélik, hogy az igazságügyi minisztérium volt államtitkára e beszéddel megakartta világítani azt a szellemet, a mely a kuriait az új és meglehetősen rosszul összeállított törvény alkalmazásánál vezetni fogja, illetve kell, hogy vezesse. Minden oldalról kétség támadt a felől, hogy a kuria nem fog-e a bírői vaskalapság veszedelmébe esni, és a törvény holt betűhöz ragaszkodva,

nem fog-e oly bizonyítási rendszert követni, a mely már eleve kizárja azt, hogy a való igazság kideríthető legyen. Gyakran egészen nyilvánvaló az igazság, de a bíró mégse ismerheti el, mert a formák megakadályozzák ebben. Az új törvénynek ép az a nagy veszedelme, hogy csakis nagyon jó bíró kezében érvényesül. Mert a rossz bíró, a ki a perrendszert bizonyítási szűk korlátai közt nevelkedett, csak ritkán tud az általános igazság magasságára emelkedni és áldozatul dobja a lényegét a forma kedvéért. A kuria új másodnapján erre gondolt, mikor oly szépen aposztrofálta bírósárait és a rájuk ruházott kiváló jog bizalmi természetére utalva azt fejtegette, hogy a bírónak a törvény belső indokait kell keresni és ezekre kell alkalmaznia a jogszabályt. Csak így lesz lehetséges, hogy a törvény való intenciója érvényre jusson és hogy a választások tisztaságának nagy elve a kuriaiban tényleg hatalmas védőre találjon. Vorosmarty Béla kijelentései tehát nagy megnyugvást szolgáltatnak azoknak, a kik azért nem bíztak a kuriaiban, mert azt hitték, hogy az igazság, épügy, mint a kisebb polgári pörökben, a formák miatt nem fog diadalmaszkodhatni.

Közéletünk.

© Nyegven millió koronát szavazott meg a legutóbbi minisztertanács közlemények. Tette pedig ezt leginkább a célból, hogy lendület adjon a pangó iparnak, s enyhítse a meglévő nyomort.

Nyegven millió korona nagyon szép összeg. Azzal sok embernek lehet juttatni kenyeret. Sok nyomort lehet megöröszölni, sok könyvet lehet felszárítani.

Bolcs és helyes dolog, hogy a kormány elszánta magát egy nagyobb szabású intézkedésre. De szó föl hozzát, hogy eltalálta-e a helyes utat.

A mint a felhívatás jelentés mondja, ez összegből vasuti kocsikat készíteni, vasúdszekereket, felszereléseket, műhelyberendezéseket megrendelni, valamint ismételő fogyerkeket. Tehát majdan kizárólag oly dolgokat, melyeket a vasipar állít elő. A megrendelések által első sorban tehát a vasipar helyzetén lesz segítve.

Persze, hogy ez a pénz nemcsak azok helyzetén javít, a kik a vasipar után élnek. Mert a pénz forog. Eljut mások kezébe is. Lendület hoz mindenfelé. De főképpen az első sorban megró a vasiparnak válik a javára.

Nálunk pedig nagyon mindenféle ipar, nem csak az, mely a vasat dolgozza föl. Munkához, keresethez kellett volna juttatni tehát a többi iparosokat is.

A mellett pedig nálunk jelenleg a mezei munkás is nyomort. Annak pedig nem sok haszna lesz abból, ha akármennyi vasz-készletet vagy vasuti kocsit rendel is meg a magyar állam. Az ókeresett másnémi közmunkák elrendelésével kellett volna biztosítani.

Nem kieszelnem a mi történet, de részben kevesem, részben szeretném másféleképpen felosztani.

Néhány nap előtt arról is hírt adott egy felhívatás közlemény, hogy a budapesti kereskedelmi kikötő nem soká elegendő építeni, meg hogy elkezdültek egy nagy csatornának a tervezés, mely az Adriával fogja összekötni a Dunát, Fiumével Budapestet.

Ennek a kereskedelmi kikötőnek az építését már esztendő óta hirdetik. A tervet már Daniel Ernő miniszterterge alatt elkezdtek. Azóta minden megakadt. Sőt egészen a dolg legelső stádiumig mentek vissza, s azon kezdtek hoztatni újlag, hogy hová is jöjjen hát

az a kikötő. Mert arra jöttek reá, hogy a kinézett helyen elfoglaltak már minden talpalatnyi helyet a telek-spekulánsok. Helyesen teszik, ha nem engedik szembeli — legalább túlságosan — ezeket a spekulánsokat. De miattok még se lehet esztendőnkön át függőben tartani egy olyan munka leterését, a melytől a főváros felvirágzása függ, és a mely ezer meg ezer dolgot kezdt foglalkoztatni.

Miert nem kezdenek az építéshez legalább most?

Az ott végbevitendő munkálatoknál annyi ember talála foglalkoztatást, a mennyi máskor az összes épülő vasutak földmunkájával volt elfoglalva. Ép azok az elemek jutnának keresethez, a kik legnehezebben bírik a nyomort. És a kiknek nyomora legveszedelmesebb az országra és a magyarságra nézve.

Annak is itt lenne az ideje, hogy az az adriai csatorna kibontakozzék már egyszer a ködös tervezeteknek bizonytalan világában.

Bármeennyire tisztelnék és bőségesül is Hieronymy Károlyt, bármily sokra tartom is az ó státnökségét ezen a téren, az általa teremtett alábbi csatorna helyét sürögősebbnek, hasznosabbnak s egész jövőnkre nézve nagyobb hatásúnak tartom azt, ha az Adriához csatlakoztatják a vizutal.

De erre nézve nem Fiume a legalkalmasabb végpont. Ott a kikötő szűk már eddig is s bővitni alig lehetséges. A természet akadályok pedig, melyeket le kell győzni, óriások.

Ezt a csatornát — mint már kifejtettem egyszer e helyen — Bosznin keresztül kell kivezetni Metkovicig. Arra felé olcsóbb, mint Fiuméig. A mellett biztosabbnak fogja a magyar ipar és a magyar befolyás számára egész Boszninát. Dalmáciát letegez kérdését is előreviszi. S nagy perspektívát nyújt a magyarság fejlődésének eszázadokra.

De akár Fiume, akár Metkovic felé akarjuk összekötni a Dunát az Adriával, a Duna és Száva közötti csatornát mindenesetre ki kell építeni. Ez a csatorna még akkor is nagy szükségletet fogna kielégíteni, ha csupán a helyi forgalom igényét vesszük tekintébe. Önmagában is fontos.

Miert halogtatni tehát legalább ennek a szakasznak a kiépítését?

Nem tudom, mennyibe kerülne ez a munka. Talán meg lehetne csinálni nyegven millió koronából. De azt tudom, hogy ennek építésénél legalább is tízszer anny ember kapna kenyeret, mintha vasuti kocsikat és vasútszekereket rendelünk meg. És hasznát is többet hozna, mint az ismételő fogyerke.

A Kossuth-part értekezlete.

— Az Egyetértés tudósíthatja. —

Az országos függetlenségi és 48-as párt mely a választásokból olyan megzimozodva került ki, ma este tartotta meg az első értekezletét.

A párt tagjainak legnagyobb része már napok óta Budapesten van és a József-környéki partork-helyiségben esténként élénk élet uralkodott. Ma is, bár az értekezlet megkezdése hat órára volt kitűzve, már korán délután nagy számban voltak együtt a párt tagjai a kör helyiségében, ismerkedvén egymással és elbeszélvén egymásnak a választási eredményeket.

Az új tagokat, valamint a párt egyes, népszerű tagjait, élénk ovációkkal fogadták. Különösen lelkes módon éljenek meg pedig a párt vezérét, Kossuthi Ferenczet, megjelenésekor.

Mindössze nyolcra maradtak távol az értekezletről, de elmaradásukat azok is kimentették.

letei — hogy ott én órák száma kocsikázak a mérhetlen gazdagság szinterein, melyben az istenek és emberek minden törvénye szerint ott van az én elbírított ósi örökségem is, — hogy én az kunyorrájak habár éles anyámnak is rongyos képviselőségéért: — ezt már nem tesszem. Három-négy szobás sötét lakásban ott az Andrassy-uti 46. számú ház harmadik emeletén csak meglakom én valahogy habár összehuzódva, nélkülözve, nyomorogva is, mint a hogy két éven át történt, de legalább nem zaklatja föl véretem a minden mértéken túl való gazdagságunk és fényűzésünk vigyorgó képe.

A vajda elment.

Reggel nyolc óra előtt táviratban értesítette anyámat s egyuttal kocsit kért az állomásra. Oda is ért déltűnt két óra tájban, de távirata bizony nem ért oda akkorra.

Mindégy. Anyám kegyesen fogadta. Akkor még nem volt egyházpolitika, a vajdának nem volt oly sok ellensége s anyám előtt nem rágalmazták annyira, mint később lettek.

De hogy képviselő lettem, azt anyám se szerette.

Mikor testvéreimmel márczusiában kiegyeztem, testvéreimnek az volt kívánságuk s ezt anyám egyenesen megmondta is a vajdának, hogy én egyelőre menjek ki külföldre s majd a mikor a sok mindenféle keserűség elmúlik: akkor jöjjenek vissza. Igaz, hogy a vajda már akkor tervezte az én képviselőségemet, de arról hallgatott. Anyám szentül hitte, hogy a vajda is azon lesz, hogy én elköltözöm.

Annál jobban megütöközött most, hogy épen a vajda ment hozzá választásom igazolására segítségért kéni. Kemény szemrehányást is csinált a vajdának s mosdatta a fejét kegyetlenül. Egyenesen megmondta neki, hogy megszegté szavát, kijátszotta ígéretét.

A vajda az ó táblabírói humorával fogadta anyám szemrehányásait. A forró kegyelet és igaz tisztelget érzése senkiben se élt jobban anyám iránt, mint a vajdában. A nyegvenes és ötvenes évek történetében anyám szerepé-

Gróf Károlyi Gábor följegyzései.

Irta: Esztvös Károly.

MÁSODIK FÜZET.

Törvényhozó lesznek.

XXXIII.

No ez is szép közigazgatás! Elpusztítani azokat az írásokat, melyek az ember gyökeres igazságait őrzik. Hát most már mit csináljunk?

Nem estünk kétségbe.

A választók névjegyzéke megvan a belügyi miniszternél. Épen huszonné szoba van megtöltve a budai várban névjegyzékekkel. Ott csak meglesz az én nevem is.

Báró Orczy Béla volt a belügyminiszter. Jó ismerősöm, egykor a boldogabb időkben jó barátom. Rokonság is állt fenn közöttünk. Unokahuga volt Orczy Irma báróné, Viktor bátyám felesége. Tehát ánygom. Igazságom is van; de meg a rokonság és barátság révén is csak kiadja nekem az írást.

Igy parancsolja a törvény is, a józan okosság is. Mi az ördögnek öríznek azt a sok írást, ha nem azért, hogy az emberek igazságát megvédjék vele, ha a vármegye sajtosnak adja a maga levéltárát?

A vajdával fölmentünk Orczy Bélához a várba. Nyugon szivesen fogadott, de igazságomat rövid uton ki nem adta. Azt mondta: adjuk be kérszünkét írásban, neki a fölött még tanácsokoznia kell holmi tanácsosokkal, államtitkárokkal, Tisza Kálmán miniszterelnökkel.

A vajda mosolyog s rám néz.

— No Gábor itt se kapunk igazságot! S aztán oda fordul a miniszterhez. Egész gorombán szól hozzá.

— Neked is kár volt Bécsebből, a felség ol-dala nélkül hazajönnöd. Te ugyan a magad okos eszével belátod, hogy azt az írást ki kell adnod, a magad becsületes szívével ki is adnád rögtön; — de ha másokkal is tanács-

kazol, te is csak ugy cselekszel, mint a többi. Ellenzéki ember s kivált gróf Károlyi Gábor nálad se talál igazságot.

Angyali szelidségű jó ember volt Orczy Béla. De hogy jött volna tűzbe erre a gorombaságra. Sőt annál jobban fogadta, hogy mindent megtesz, csak adjuk be folyamodásunkat.

A vajda tudta, hogy ez hibábaló lesz, hiszen az volt a szokás országiszerte, hogy függetlenségi ember számára se a fasulsi jegyzék, se az alszópának, se a miniszterek sohase adták ki a választók névsorát. A törvény ugyan megvolt, Tisza kormányra jutása előtt a jó gyakorlat is megvolt, de akkor olyan idöket értünk, hogy ellenzéki ember, ha igazi volt, soha sehol semmiben igazsághoz nem juthatott.

Bolond idők voltak azok, a mint majd az én ügyemből is szép lassanként kiviláglík.

Beadtuk a folyamodást. Orczy Béla csakugyan elutasította. Azt mondta: keressük igazságunkat a községi bírónál. A csurgói bíró és jegyző megtett volna mindent, de a náluk levő névjegyzék nem volt aláírva. A főbírónak kellett volna hitelsíteni, de ó a hitelsítést megtagadta. A főbíró aztán följelentettük a miniszternél. Ennek se lett semmi haszna. Sőt valószínűleg megdicsérték a főbíró jó magaviseletét.

Vigyé manó hát a névjegyzéket. Ugyis csak arra kellene, hogy jóvőre megszerezhessük a választói jogot. Ezt pedig megszerezhettük elvégre ugy is, ha szépen megkérjük az adófelügyelőt, hogy rójjon ki ránk tizenöt vagy husz forint évi adót. Biztosak voltunk benne, hogy megteszi szivesen. Csak százszor annyit adót ne rójjon ránk.

Az volt csak a kérdés, miként védjük meg a választást?

Anyámra gondoltunk. Én is, a vajda is. Anyámnak még mindig megvolt nagy neve, nagy tekintélye. Ha Gyula bátyámnak vagy Tibor öcsémnek szól: ók bizonyára beszélnek Tisza Kálmánnal s akkor minden jól lesz. Tibor öcsém ugyanis sógora Tisza Kálmának.

Csak az volt a baj, hogy én megkötöttem magam. Én se testvéreimnél, se Tisza Kálmántól semmiféle szíveséget elfogadni nem akartam. Én nem diszkeskedni akartam ellenzéki állással, hanem a későnyig támadni Tiszát és kormányát. Ha pedig ezt akarom: miként fogadjak el szíveséget? Ha pedig elfogadok: miként lehessen én komoly ellenzék?

Teljes életemben utáltam minden paktumot és minden taktikát és minden alatomos pajtáskodást. Ha megsemmisítik választásomat: megyek Párisba vagy Genúba, sohase lél engem a Sándor-utcai sereglet. De oláh-czigány nem leszek, hogy egyik pillanatban verekedjem valakivel, a másik pillanatban pedig egy pipa dohányt kérjek ellenfelemtől s ha kiszíttam, újra verekedjem. Ne adjon nekem a kormány semmit. Ha meg akarja semmíteni választásomat: semmítse meg.

A vajda azonban nem így gondolkodott. Ó minden áron azt akarta, igazolt képviselő legyek. Nagy reményeket kötött képviselőségemhez. Végre rábírt arra, adjak pár sornyit levelet anyámhoz, s elmegy hozzá s rábeszéli, hogy segítsen bennünk.

Anyám nem volt Budapesten, hanem Parádon, Sasvár nevű kastélyában. A vajdának oda kellett menni. Üszölt engem is, menjek vele.

Nem megyek.

Parád apám mátrai uradalmaihoz tartozik. A magas Mátra háta mögött fekszik gyönyörű völgyben. Itt van a híres kenes savanyvíz forrás. Kisdud göröcsége egy flagória alatt; — ki lehet belőle merni naponként valami hat-hét hektoliter vizet. Többet nem. Apró üvegekben árulják. A hozzá való üveget is ott készítik a parádi hutában. A Duna-Tisza közén, de a fővárosban is sokan szeretik inni ezt a vizet.

E mellett volt a régi parádi fürdő. Földszintes, hosszú, két szárnyú elég csinos épület néhány fürdő- és néhány lakozóhával. A helybeliek Cseviznek nevezték az egész telepet. Ez volt a hevesi, borsodi, nógrádi nemes fia-

talságunk egykor híres mulató és találkozó helye. Száz meg száz szerelmi viszony, párbaj, barátság, összeveszés, kibékülés, pártos összebeszélések és betyáros dözsölés országos híru tányája.

Ma ez már nem fürdőhely.

A mai parádi fürdő a völgy torkolatánál van, a mint Reesk és Szent-Márja felől belép az ember a völgybe. Itt vannak a híres szén-savas, rezes, arzenikusos, vasas fürdő- és ivó-vizek. Itt épített nagy díszes nyaralót és melléképületeket magának Gyula bátyám s itt épültek az új fürdőtelep összes épületei is. Ugy hallom, most már sok épület. A fürdőtelepet magát angol kert választja el Gyula bátyám nyaralójától.

Ezek a mátrai uradalom hitbizományi birtokot képeznek. Apám fiági leszármazóinak ez az első hitbizományuk. Van vagy harmincznyegven ezer hold.

Anyám a régi Parádon, nem a faluban, hanem azon túl az ugynevezett Csevizczen építtet magának kastélyt. Gyönyörű kert közepén igazán szép és költséges épületet magas és terebélyes toronnyal. Ennek a neve Sasvár. Az épületet magát én soha nem láttam. De a Parád nevű egész mátrai völgyet gyermekoromban többször bejártam. Természetesen apám életében.

Hát ide hívtak engem a vajda: menjek vele. Nem megyek.

Nem vagyok irigy természetű. Elvezni tudom szűk keretben is az élet örömeit. Ám boldoguljak testvéreim s fiaik és unokáik az ósi örökséggel, melyben ott rejtőzik az én örökölött vagyonom is. Nem irigylem őket.

De hogy én elmenjek arra a vidékre, a hol a Mátrának óriási orma, a komoly Kékes büszkén néz körül a Tiszai-alföldön Tokaj-Hegyaljára, Nagyváradig, Ménesig és az Aldunáig; — a hol falvak, tanyák, erdők, ligetek, csodálatos erjú források és kútfejek s gazdag bányák s kánaáni termőföldek váltakoznak; — a hol aranylót csillognak a kastélyok és nyaralók s a fürdőtelep díszes épü-

utca 8.

Pontban hat órákor kezdődött meg az értekezlet, melynek lefolyása ez volt:

Kossuth Ferenc üdvözölte a megjelenteket s indítványozta, hogy korendőket válasszanak a tanácskozási vezetésre, miután az 6 mandátumra lejár. (Felkiáltások: *Nem kell korendő! Éljen Kossuth Ferenc elnök!*) A lelkes éljenek nem csillapult, míg Kossuth Ferenc az elnöki széket el nem foglalta.

Azután *Ulyés* Bálint emlékedett szöszlára és mint a párt legidősebb tagja köszönetet mondott Kossuth Ferencnek a választások alatt a párt érdekében kifejtett tevékenységért s indítványozta, hogy iránta érzett bizalmunkat, tiszteletünket és ragaszkodásunkat őszinte ezímellett jegezőkönyvileg örököljék meg. Ő, a ki a szabadságharcban is részt vett, *Kossuth* Ferencben nemcsak *Kossuth* Lajosnak nagy fiat látja, hanem az igazi független eszméi személyiségét s ennek köszönhetően az őket örövendelel megszaporodását.

A szép s őszinte érzelű áthatott beszédet lelkes megjelentek s az indítványt egyhangulag elfogadták. Erre a párt tisztviselőiknek megválasztása következett. *Kossuth* Ferenc indítványozta, hogy a párt szaporodására való tekintettel 3 alelnököt, 8 jegyzőt s egy intézőbizottságot válasszanak, a harmadik alelnök legyen egyúttal ügyvezető igazgató. Indítvány szerint egyhangulag megválasztották I. alelnöknek *Thaly* Kálmán, II. alelnöknek *Barabás* Béla, III. alelnöknek *Tóth* János. Jegyzők lettek: *Dr. Nessi* Pál, *Dr. Bartha* Ferenc, *Kovács* Gyula, *Dr. Lengyel* Zoltán, *Dr. Pap* Zoltán, *Dr. Horváth* Gyula, *Molnár* Ákos, *Luby* Béla. Az intézőbizottság megválasztása előtt *Kossuth* Ferenc feljajegyezte a bizottság sorsát, egyúttal ajánlatára egyhangulag megválasztották a bizottság tagjait: *Thaly* Kálmán, *Thaly* Ferenc, *Jusch* Gusztáv, *Komjáthy* Béla, *Tóth* János, *Barta* Ödön, *Fáy* István, *Pap* Elek, *Endrey* Gyula, *Rákay* László, *Rizony* Ákos, *Barabás* Béla, *Luby* Géza, *Kubik* Béla, *Fischer* Győző, *Krasznay* Ferenc, *Malatinzsky* Győző, *Kac-Kovacs* Géza, *Vertán* Endre, *Mecssóy* Béla. *Kaposty* Jenő.

Barabás Béla köszönetet mond az iránta nyilvánult bizalmának, a melynek mindekor megjelölésére kötelességének fogja inagyal, egyúttal indítványozza, hogy a párt a megválasztott tagjai között, kik az alkalmattal kiemelték magukat, fejjeze ki a párt jegyzőkönyvileg ama onajánlatát, hogy őket meliből képviselőik üdvözöljék.

Barta Ödön indítványozta azonnali megválasztást a fehéri bizottságot, melynek tagjai *Kossuth* Ferenc elnököt, az intézőbizottságot meghatalmazta, vagy sem?

Tóth János azt indítványozta, hogy a párt régi állásapontján hűven, ne menjen fel a verba. Ez indítvány kapcsán felmerült a kérdés, vajjon pártintézőbizottság megválasztása ki a távollmaradás, vagy pedig minden egyes tagnak elhatározására bízassék-e, fel akarnak menni, vagy sem? Többen a pártintézőbizottság kimondása ellen nyilatkoztak; többen azonban a mellett érveltek, hogy a képviselőház a koronával egyenrangú szuverén testület és hogy minden alkotmányos nemzetnél az uralkodó jón az országgyűlésnek; hangzottak továbbá, hogy a budai királyi várakban a fekete-sárga lobogó tűzik ki, végül, hogy semmi akadály sem lett volna, hogy a király az új parlament épületben nyissa meg az országgyűlést. A pártelkeztet el is határozta, hogy a *tronbeszéd* meghallgatására nem megy el, mely állásapontját a ház holnap ülésén *Barabás* Béla fogja kifejezni.

Rizony Ákos emlékedett fel. Ő — ugymond — fiatal vagyok, mint függetlenségi képviselő, de mint független erzelű ember nem tekintem magam fiatalnak. Tanom rá, *Barabás* Béla, mivel együtt sokat verekedtünk már az egyetemen a függetlenségi eszmékért. Sőt a megkorbarást és Smeret ezért veszek fenyegette, megmondott a rektorának, hogy az ablakon dobjuk ki őt, ha nekik ártani akarna. Erre kimentettük őket az egyetemi tonus karjai közül. Azóta híven követem *Barabás* Béla, hogy pedig ama állásapontot támogatam, hogy mint függetlenségi ember nem vagyok fiatal, azt hiszem elég, ha azt mondok, hogy 1892-ben kolokváltam *Irányi* Danielnél, 1896-ban vizsgáztam el *Diószon* s végül most 1901-ben sikerült elnyernem a politikai diplomát, mely által okleveles politikus lettem.

Pap Zoltán a kerületi apokaliban látja egyik fő erjét a pártnak, mivel sok kerületet azért veszítenek el, mert nem építik eléggé. Ezért kéri, hogy nemcsak a népért, de a kerületek érdekében is dolgozzanak kitaró munkássággal.

Kossuth Ferenc ugy veszi észre, hogy komolyabban beszélnek, mint a hogyan az üsmerekési estélyeken szokás, tehát ő is komolyan akar szólni. *Ebővös* Bálint azt mondotta, hogy a nép körében nagyobb érdeklődés nyilvánul a közgazdaság, mint a politika iránt. Igaza van. Amde épen ezért egyik legnagyobb kötelessége a pártnak bele csepegtetni minden egyes magyar ember szívébe e kétnek elválaszthatatlanságát, mert még e kettőt külön álló tényezőnek tekintik, addig sohasem lesz jólét az országban. Ő, mikor letelepedett az országban, mindjárt felismerte azt, hogy a pártnak legnagyobb kötelessége *lesz több súlyt fektetni a közgazdaságra*. Ezért kötelességé tette mindenkinek, hogy programjuk közgazdasági részét minél szélesebb körben terjesszék el s elterjeszteni ama nézetet, hogy az önálló vámtérület hasznos és nem ártana. Ezt eddig híven teljesítették. Sajnája, hogy a régiók közül sokan kidőltek, de másrészt örül, hogy az új elem nagy része fiatal. Mi örökök — ugymond — előbb-utóbb ki fogunk dőlni, de a fiatal erőknek körülöttünk való csoportosulásaival egy magyar politikai nemzedék fogunk fejleszteni és hátrahagyni, mely ha mi nem bírjuk, ő fogják kivinni a háza függetlenségét. Ők fognak küremüködni az apostoli hitvallásban, mely kettőből áll, az az emberket hirdetni s megválasztásunk dolgozni. De csak akkor győzhettek, ha az eszme gyökereit ver a nép minden rétegében. Ezért nem szabad faradástól ösmerni s kéri őket, hogy vele együtt járjanak majdan a házában, hogy a közvéleményt abban az irányban tereljék, hogy Magyarországnak csak akkor lesz igazi jólét, ha a gazdaság mellett az ipar is egeszeséges irányban fejlődik, a mi mindaddig lehetetlen, míg Ausztriával az ország vámközösségben áll. Erre a jövőre törekvésnek sikerére s az új tagokra emeli poharát.

Rákay László *Kossuth* Ferencre, mint újságíróra emeli poharát. *Kossuth* Ferenc tollával, újságírói működésével kiváló munkára van a pártnak, de nagyban elősegítette a függetlenségi eszmék terjedését a párt elvett szolgálati *Egyetértés* is. Előtti *Kossuth* Ferencet, mint újságíró, valamint az *Egyetértés* szerkesztőségét és annak jelenlévő szerkesztőit, *Dienes* Márton. (Eljenzés.)

Lukács Gyula a függetlenségi és 48-as párt kiváló publicistáját, *Szatmári* Mór közzöti föl. Husz év előtt letekdt meg *Nagyváradon Barabás* Bélával a kortekedést *Tisza* Kálmán ellen, míg végre most sikerült őt elbuktatni. *Barabás* Bélára, a győztesre és *Szatmári* Móra, az első kortesre ürít poharát.

Vertán Endre, *Babó* Mihály, *Marjay* Péter, *Nessi* Pál és *Gubinyi* István képviselők után *Pechler* Győző állott fel szöszlára. Makkaihoz írtak szöszlár, ugymond, ma a jogot azért formálják, hogy megválasztások 6 is ama kísérésnek volt kötre, miként most Makkai, tudatlik a saját ó belőle is figurát akart csinálni. A fiatalokhoz szól, hogy tanuljanak az öregektől, mert csak így lehet komoly, igazi munkálkodást végezni. *Tóth* Jánosra ürít poharát.

Endrey Gyula Makkait elletti, míg *Makkai* Zsigmond, ki a lakóházban is a maga egyszerű köntöskében jelent meg, általános figyelem közre választott.

„Ezen tisztelt asztaltársaság!”

Megvalon önk előtt nyilatko, mikor kétem fel. *Marosvásárhelyen* történt, hogy *Kossuth* Lajos szobrát leleplezték. Honfium érzésemet követve, én is elmentem az ünnepélyre. Ott láttam *Kossuth* Ferencet először, s mint összefogott kezekkel nézett a szoborra s azt mondta, hogy *csatnyi erősítés meg, hogy munkánkat elvégezzem*. Mindig gondolkodom azután, milyen munka lehet az, mi neki el kell végeznie. Végre rájöttem, de rájöttem arra is, hogyan végezheti el. Há kérem álsan egy gondolkozni, hogy csak akkor, ha lesznek neki támasza. És én megesküdtem, hogy a meddig élek, hitelem fogom lobogtatni az ő zászlóját. Hogy ezt tehessen, leveletem. A sikerben biztos voltam, mert *Gálffy*, *János-Szent-Györy*, *Füttata*, *Imrevalva*, *Csiba-Szent-Miklós*, s a szentelcei falusi bíró, a *Legényi* komája is melletttem. Kértem a magyarok istenét, hogy segíljen meg a választáson s ugy látszik, nem kétem hiába. Esküt tettem a mi nepeinknek s ezt az esküt meg is fogom tartani. Azt hiszem, hogy az én megválasztáson kapu lesz, a melyen ezentül többen is be fognak jutni, olyan emberek is, mint én, a képviselőháza, de a kiknek szí-

is egy politikai számadást akar ezuttal elterjeszteni, mint a hogy az aratis után álló is. Teszi ezt pedig különösen azért, mert egy adósságlevele van a ládálában, melyet a hazaszeret nevében állítottak ki. Ez az adósságlevel egy szö: «Fizessen ön *Tóth* János rendelkezére kétszáz becsületes Kossuth-párti képviselőt.» Az elfogadja pedig Magyarország. Ha vé gíg tekint a lejáró választásokra, azt tapasztalja, hogy a nemzet minden lehetőséget meglett, hogy adósság a függetlenségi párttal szemben leérja. De a küdelmek között volt egy pont, a melyet nem hagyhat megemléni nélküli, s a mely eléggé bizonyítja azt, hogy a függetlenségi eszmék mind mélyebb gyökereit kezdenek verni a nemzet szívében: Ez a nagy váradi eset volt, melynél Nagyvárad derék polgársága behízonnyította a független eszmék erősségét. Kivánja, hogy a nagyváradi eset a jövőben többször ismétlődjék és hogy a legközelebbi leszámolásnál a nemzet lelszázára ezredvez multjának adósságát, végül élteti a függetlenségi eszmék lelkes bábókat.

Másodiknak *Rákay* László szólott fel s ki akarja az előtte szöszlár beszédét egészíteni. A válot, melyet *Tóth* János emlekedett, ő állította ki. Kiállította pedig abban a tudatban, hogy bírnak egy nevet, mely a függetlenségi eszmékkel igazságtalanul kerestetve. E név nem más, mint vezérüknek, *Kossuth* Ferencnek neve. Őt élteti eszmék, hogy még sokáig lohoghatassza előt azt a zászlót, a mely alá ők foiesztődtek.

Rákay beszédét lelkes éljenek követte, majd a képviselők egy része az egyik Kossuth-nótát kezdte emlekedni, a melynek végzetével általános figyelem középette *Kossuth* Ferenc állott fel.

Az imént felhangzott nótából kifolyólag — ugymond — az a kérdés merül fel, mi lesz hát az, mit Kossuth hozni fog? Erre akar megjelölni. Néhány szöszlával emlekedta azt. A tiszta, őszinte, derék nélküli, eszményi hazafiság lesz az, mit Kossuth hozni fog a hazának. Ennek megválasztásán törekűnk és hogy meg fog valósulni, megmutatja a jóvo. Erre ürít poharát.

Utána *Barabás* Béla beszélt. Nagy nemzeti küdellem előestéjén vagyunk — mondotta — összegyűlt a nagy tabor, hogy hát ez ez most merisen erre a küdellemre. Mielőtt azonban hozzáfognánk, egy keresztet fordul képviselőiársához. Ez pedig nem egyéb, mint hogy a küdellem napjában vessenek le magukról minden emberi gyarlóságot, egyesült erővel közösen munkálkodjanak a kitűzött szent cél érdekében s ha a népalán gaztelérés támasza közöttük, oldják azt meg a hazafium kérdés ideálismával. Kéri, hogy egyesüljenek s tartanak össze vés hazánk szeretetében. Ez egyesülésben, s testvéri öszertartásban s egymással jónindulati támogatásban fog rejteni ama nagy erőt, mely megmozgatja a hazát, hogy kitartással és erős munkálkodással a leza függetlenségét kivirázza. A testvéri szeretetre emeli poharát, a mely most öket együvé hozta s kivánja, hogy ez tartás övé a jövőben is a párt tagjait az egeszes működésben. (Nagy tetszés és taps.)

Krasznay Ferenc *Rákosi* Viktorhoz szö. Emlekedte idezi, hogy sokszor találkoztak együtt, mint emlékek, mely alkalmakkor sok tréfas szözt ettek, de annak a fele sem tréfa. Most ismét találkozik ezek kerületé, kik nemcsak a thaléka, de a hajókai, horosi a független eszméknek. Ezek között ők fiatal, gyenge kis alakok. Ezért kéri, hogy most már vessenek vezet a tréfanak s tartuljanak az öregektől, melyben vezetjük az az eszményiség legyen, melyet megválasztani hivatva vannak. Poharát ezért az öregekre, mint oktatójokra emeli, kiknek példadást követni fogják.

Rákosi Viktor azzonnal feláll. Ő — ugymond — fiatal vagyok, mint függetlenségi képviselő, de mint független erzelű ember nem tekintem magam fiatalnak. Tanom rá, *Barabás* Béla, mivel együtt sokat verekedtünk már az egyetemen a függetlenségi eszmékért. Sőt a megkorbarást és Smeret ezért veszek fenyegette, megmondott a rektorának, hogy az ablakon dobjuk ki őt, ha nekik ártani akarna. Erre kimentettük őket az egyetemi tonus karjai közül. Azóta híven követem *Barabás* Béla, hogy pedig ama állásapontot támogatam, hogy mint függetlenségi ember nem vagyok fiatal, azt hiszem elég, ha azt mondok, hogy 1892-ben kolokváltam *Irányi* Danielnél, 1896-ban vizsgáztam el *Diószon* s végül most 1901-ben sikerült elnyernem a politikai diplomát, mely által okleveles politikus lettem.

Pap Zoltán a kerületi apokaliban látja egyik fő erjét a pártnak, mivel sok kerületet azért veszítenek el, mert nem építik eléggé. Ezért kéri, hogy nemcsak a népért, de a kerületek érdekében is dolgozzanak kitaró munkássággal.

Kossuth Ferenc ugy veszi észre, hogy komolyabban beszélnek, mint a hogyan az üsmerekési estélyeken szokás, tehát ő is komolyan akar szólni. *Ebővös* Bálint azt mondotta, hogy a nép körében nagyobb érdeklődés nyilvánul a közgazdaság, mint a politika iránt. Igaza van. Amde épen ezért egyik legnagyobb kötelessége a pártnak bele csepegtetni minden egyes magyar ember szívébe e kétnek elválaszthatatlanságát, mert még e kettőt külön álló tényezőnek tekintik, addig sohasem lesz jólét az országban. Ő, mikor letelepedett az országban, mindjárt felismerte azt, hogy a pártnak legnagyobb kötelessége *lesz több súlyt fektetni a közgazdaságra*. Ezért kötelességé tette mindenkinek, hogy programjuk közgazdasági részét minél szélesebb körben terjesszék el s elterjeszteni ama nézetet, hogy az önálló vámtérület hasznos és nem ártana. Ezt eddig híven teljesítették. Sajnája, hogy a régiók közül sokan kidőltek, de másrészt örül, hogy az új elem nagy része fiatal. Mi örökök — ugymond — előbb-utóbb ki fogunk dőlni, de a fiatal erőknek körülöttünk való csoportosulásaival egy magyar politikai nemzedék fogunk fejleszteni és hátrahagyni, mely ha mi nem bírjuk, ő fogják kivinni a háza függetlenségét. Ők fognak küremüködni az apostoli hitvallásban, mely kettőből áll, az az emberket hirdetni s megválasztásunk dolgozni. De csak akkor győzhettek, ha az eszme gyökereit ver a nép minden rétegében. Ezért nem szabad faradástól ösmerni s kéri őket, hogy vele együtt járjanak majdan a házában, hogy a közvéleményt abban az irányban tereljék, hogy Magyarországnak csak akkor lesz igazi jólét, ha a gazdaság mellett az ipar is egeszeséges irányban fejlődik, a mi mindaddig lehetetlen, míg Ausztriával az ország vámközösségben áll. Erre a jövőre törekvésnek sikerére s az új tagokra emeli poharát.

ment nem építik eléggé. Ezért kéri, hogy nemcsak a népért, de a kerületek érdekében is dolgozzanak kitaró munkássággal.

Kossuth Ferenc ugy veszi észre, hogy komolyabban beszélnek, mint a hogyan az üsmerekési estélyeken szokás, tehát ő is komolyan akar szólni. *Ebővös* Bálint azt mondotta, hogy a nép körében nagyobb érdeklődés nyilvánul a közgazdaság, mint a politika iránt. Igaza van. Amde épen ezért egyik legnagyobb kötelessége a pártnak bele csepegtetni minden egyes magyar ember szívébe e kétnek elválaszthatatlanságát, mert még e kettőt külön álló tényezőnek tekintik, addig sohasem lesz jólét az országban. Ő, mikor letelepedett az országban, mindjárt felismerte azt, hogy a pártnak legnagyobb kötelessége *lesz több súlyt fektetni a közgazdaságra*. Ezért kötelességé tette mindenkinek, hogy programjuk közgazdasági részét minél szélesebb körben terjesszék el s elterjeszteni ama nézetet, hogy az önálló vámtérület hasznos és nem ártana. Ezt eddig híven teljesítették. Sajnája, hogy a régiók közül sokan kidőltek, de másrészt örül, hogy az új elem nagy része fiatal. Mi örökök — ugymond — előbb-utóbb ki fogunk dőlni, de a fiatal erőknek körülöttünk való csoportosulásaival egy magyar politikai nemzedék fogunk fejleszteni és hátrahagyni, mely ha mi nem bírjuk, ő fogják kivinni a háza függetlenségét. Ők fognak küremüködni az apostoli hitvallásban, mely kettőből áll, az az emberket hirdetni s megválasztásunk dolgozni. De csak akkor győzhettek, ha az eszme gyökereit ver a nép minden rétegében. Ezért nem szabad faradástól ösmerni s kéri őket, hogy vele együtt járjanak majdan a házában, hogy a közvéleményt abban az irányban tereljék, hogy Magyarországnak csak akkor lesz igazi jólét, ha a gazdaság mellett az ipar is egeszeséges irányban fejlődik, a mi mindaddig lehetetlen, míg Ausztriával az ország vámközösségben áll. Erre a jövőre törekvésnek sikerére s az új tagokra emeli poharát.

Rákay László *Kossuth* Ferencre, mint újságíróra emeli poharát. *Kossuth* Ferenc tollával, újságírói működésével kiváló munkára van a pártnak, de nagyban elősegítette a függetlenségi eszmék terjedését a párt elvett szolgálati *Egyetértés* is. Előtti *Kossuth* Ferencet, mint újságíró, valamint az *Egyetértés* szerkesztőségét és annak jelenlévő szerkesztőit, *Dienes* Márton. (Eljenzés.)

Lukács Gyula a függetlenségi és 48-as párt kiváló publicistáját, *Szatmári* Mór közzöti föl. Husz év előtt letekdt meg *Nagyváradon Barabás* Bélával a kortekedést *Tisza* Kálmán ellen, míg végre most sikerült őt elbuktatni. *Barabás* Bélára, a győztesre és *Szatmári* Móra, az első kortesre ürít poharát.

Vertán Endre, *Babó* Mihály, *Marjay* Péter, *Nessi* Pál és *Gubinyi* István képviselők után *Pechler* Győző állott fel szöszlára. Makkaihoz írtak szöszlár, ugymond, ma a jogot azért formálják, hogy megválasztások 6 is ama kísérésnek volt kötre, miként most Makkai, tudatlik a saját ó belőle is figurát akart csinálni. A fiatalokhoz szól, hogy tanuljanak az öregektől, mert csak így lehet komoly, igazi munkálkodást végezni. *Tóth* Jánosra ürít poharát.

Endrey Gyula Makkait elletti, míg *Makkai* Zsigmond, ki a lakóházban is a maga egyszerű köntöskében jelent meg, általános figyelem közre választott.

„Ezen tisztelt asztaltársaság!”

Megvalon önk előtt nyilatko, mikor kétem fel. *Marosvásárhelyen* történt, hogy *Kossuth* Lajos szobrát leleplezték. Honfium érzésemet követve, én is elmentem az ünnepélyre. Ott láttam *Kossuth* Ferencet először, s mint összefogott kezekkel nézett a szoborra s azt mondta, hogy *csatnyi erősítés meg, hogy munkánkat elvégezzem*. Mindig gondolkodom azután, milyen munka lehet az, mi neki el kell végeznie. Végre rájöttem, de rájöttem arra is, hogyan végezheti el. Há kérem álsan egy gondolkozni, hogy csak akkor, ha lesznek neki támasza. És én megesküdtem, hogy a meddig élek, hitelem fogom lobogtatni az ő zászlóját. Hogy ezt tehessen, leveletem. A sikerben biztos voltam, mert *Gálffy*, *János-Szent-Györy*, *Füttata*, *Imrevalva*, *Csiba-Szent-Miklós*, s a szentelcei falusi bíró, a *Legényi* komája is melletttem. Kértem a magyarok istenét, hogy segíljen meg a választáson s ugy látszik, nem kétem hiába. Esküt tettem a mi nepeinknek s ezt az esküt meg is fogom tartani. Azt hiszem, hogy az én megválasztáson kapu lesz, a melyen ezentül többen is be fognak jutni, olyan emberek is, mint én, a képviselőháza, de a kiknek szí-

panaszt a közönség hahotája mellett csuffia teszi.

— Jól van tisztelt ur, — de ezzel csak közönségi névjegyzék lesz. Hol marad a megyei példány? A legelső perczben kitűdődik a hamisság. Mert a megyei példányban nem lesznek beírva a gróf *Károlyi* testvérek.

A derék ügynök mosolygott e szóra.

— Mind meggondoltam én ezt. Van nekem eztem a megyei példányhoz is. Itt a megoldás két módon lehet. Vagy úgy, hogy a megyei összes közzégi jegyzékek elvesznek szöszlárján. Ugy is elvesz igen sok. A korábbi jegyzékekkel egy se törődik senki. Sok vármegyénél ma sincs még a teljes szám. Az volna esodálatos, ha *Szatmárban* vagy *Szilágyban* semmi se hiányznék. Kikérjük az iratszomagot s ugy adjuk vissza, hogy egy ivvel kevesebb lesz benne. Mig a világ világ lesz: sohasé kérdezősködik utána senki. — Vagy elcsináljuk a másik módon. Ugy, hogy a most készülő közzégi jegyzéket egy példányban becsempészük a megyei iratszombagba is. He-lyébe tesszük a régiek. Igy jobban is sikerül, mert akkor maga a vármegye ad hitelles bizonyítványt.

Nem vagyok jogtudós, nem igen értettem a dologhoz, de azért érzetem, hogy e terv, ha sikerül, nem egyéb, mint alávaló hamítás. Azt mondtam a jó embernek, menjen a vajdához, én a dologba nem avatkozom; a mit a vajda javasol: azt elfogadom.

A jó ember elment a vajdához. A vajda a maga szokott módja szerint azt mondta az ügynöknek:

— Maga fiam elbottolt lángész, épen megérett a feyhűzre. De ilyen dolgot megcsinálni még se tud. Hanem ha elhozza a valóságos közzégi jegyzéket s megmutatja, miként akar a helyett másikat csinálni: kap ötven forintot.

Elment az ügynök. Négy nap alatt hozhatta a valóságos jegyzéket is pöcséttel és aláírásokkal s elhozta a hamisat is ugyanazon pöcséttel és aláírásokkal. Benne volt az én nevem is.

vében a hazának szerete él. Ennek reményében ürim polaramat az urakra. Eltesse az isten sokáig! — A talpasest beszédet zajos éljenés és taps követte. A tözöknek ezzel meg nem volt vége s a képviselők sokáig maradtak meg együtt kedélyes hangulatban a fehér asztalok körül.

Budapest, október 25.

Lenni vagy nem lenni? Az Ugron-párt holnap este tartja első értekezletét a Drechsler-féle vendéglő külön helyiségében. A párt vezetése még nincs Budapesten és a tagok nagy érdeklődéssel várják, ha vajjon *Ugron* Gábor meg fog-e jelenni a holnapi konferencián? Azt hiszik, hogy nem, sőt azt hiszik, hogy *Ugron*, bárha *Szilágy-Somlyón* mandátumot vállalt is, egyelőre egyáltalában nem is szándékozik pedig a képviselőház tanácskozásába tényleges részt venni. Így hát *Ugron* táborában meg lehetösen depimált hangulat uralkodik. Várják, hogy *Bartha* Miklós holnap *Ugron* Gábornak valamiféle írásbeli kijelentését fogja felolvasni és ennek kapcsán azt a kérdést tárgyalják majd, hogy a párt, mint olyan, továbbra is fennálljon-e, vagy felszóljék-e, szabadjára hagyván minden tagnak, hogy a maga izlése és hajlama szerint más pártba lépjen be, vagy pedig pártönkivülnek maradjon meg.

Beöthy főispán marad. *Beöthy* László, Bihar vármegye főispánja, kevéssel a választások után beáta lemondását, mert épen kormánypartiról részről nagy részben neki tulajdonították, hogy a kormánypart vármegyéje legutóbbi kerületében csufos kudarcot vallott. Ez készített *Beöthy* t a demisszióra. *Szöll* Kálmán azonban — mint értesülünk — a lemondást nem fogadta át, és így hát *Beöthy* továbbra is megmarad állásában.

A szentesi pótválasztás. A függetlenségi és 48-as Kossuth-párt megbízásából *Dr. Nessi* Pál képviselő Szentesre megy, hogy a vasárnapi pótválasztás alkalmával *Dr. Tasnády* Antal jelölt ügyet támogassa.

Megtámadott mandátumok. *André* Gyula zirci szabadlevél párti képviselő mandátumát — mint értesülünk — egy a néppárt, mely jelöltéül, *Major* Ferenczel szembeállt, mint a függetlenségi párt, melynek jelöltje: *Dr. Ferenczy* Árpád a választás előtt visszalépett, meg fogják támadni. Az utóbbi párt nevében *Dr. Éranosz* István budapesti ügyvéd szerkeszti meg a petíciót.

Az országgyűlésről néppárt ma este 5 órákor tartotta alakuló értekezletét, melyen a tisztított választották meg. Az értekezlet után banket volt.

A horvát választások. Zimonyból téviroztok: Itt ma *Medgyes* Miklós szöszlár elnökletével az alatt rendezett általános választás értekezlet volt, a melyen a szöszlár választották meg a husz közzégi képviselőt s a melyen a kerület régi képviselője *Popovics* V. Z. is jelen volt, a budapesti *Tüköly* János igazgatója egyhangulag újul képviselőnek jelölték. A november 6-án végbemű választás valószínűleg szintén egyhangú lesz.

A politikai helyzet Ausztriában.

Bécs, október 25.

Bécsben ma válságárhérek voltak elterjedve s egesz határozottsággal mondták politikai körökben, hogy *Körber* miniszternek be fogja adni a lemondását. Ennek a kormányváltásnak állítólag az az oka, hogy a pártok mindjárt a képviselőház megnyitása után anny sűrűségű indítványt terjesztettek be, hogy lehetetlen megkezdni a költségvetés haladéklátvány tárgyalását. *Körber* miniszternek Budapestre utazott, hogy a királynak jelentést tegyen a helyzetről, de aligha fogja ennek

kapcsán benyújtani a lemondását, mert sikerült a pártokkal megegyezésre jutnia a sűrűségű indítványok elhalasztására iránt, úgy, hogy ma meg is kezdte már a képviselőház a költségvetés tárgyalását.

A képviselőház mai ülése 11 óra helyett 1 órákor kezdődött. A képviselőház elnöki szözbájában az ülés előtt tanácskozások folytak, melyeknek az volt a czéljuk, hogy rábeszéljék a pártok elnökeit arra, vonják vissza a sűrűségű indítványokat, hogy a budget általános tárgyalása azonnal megkezdhető legyen. A tanácskozások nagyon nehezen jutottak dülöre. A német néppárt és a szocialisták kijelentették, hogy a francia kongregáció miatt beadott sűrűségű indítványokat visszavonják, ha a *Schönerer*-párt is visszavonja az erre vonatkozó sűrűségű indítványait. A *Schönerer*-párt azonban nem igen volt hajlandó ezt megtenni, de végre *Körber* is közbevetette magát s a nagy-németeket engedte.

Nagyon nehezen ment az is, míg *Resek* cseh miniszter rá tudta beszélni a cseh radikálisokat, hogy vonják vissza a munkásbiztosításra vonatkozó sűrűségű indítványaikat. Végre sikerült minden nehézséget elhárítani s megkezdődhetett a képviselőház ülése. De akkor már 1 óra volt. A képviselőház azonban türelmesen várta az ülés megnyitását. Csak Wolf volt türelmetlen s tizenkét órákor azt kiáltotta: Már megint elvesztettük egy órát! Sok pénzbe kerül az országának!

Azán néhány percz múlva azt kiáltotta: — *Körber* ur pásterorát döve a pártokkal! A hughisból sóhajts halatszák!

Féleg órákor pedig így szözlott: *Még meddig tart ez a határidő-üzérkedés?* Horicza ur, ön sem tudja, hogy hol van a miniszterelnök? *Ti esekék jó üzélet csináltak?*

Cseh részről visszafellették: *Hát Eisenkorb* mit csinált az ó sűrűs indítványával? *Negyedóra* múlva újra azt kérdezte *Wolf*: *Adjátok elő a miniszterelnököt! Mit csináltak vele?* A ház várakozik!

De az elnökség még mindig nem mutatkozik. A házban mindenki tudja már, hogy a kormánynak sikerült az összes nehézségeket elhárítani s hogy még ma meg fogják kezdeni a költségvetés tárgyalását. De most más baj áll elő. A költségvetéshez eljegyzett szöszlár kijelentik, hogy még nem készülték beszödzük-re. Végre *Jaworski* kijelenti, hogy még ma beszélni fog.

Végre háromnegyed egykor megjelenik az elnökség.

Wolf: Ez már igazán nem járja *Tizenegyre* hirdetik az ülést, s csak most méltóztatnak besétálni!

Az elnök: Az ülést ezennel megnyitom.

Wolf: Tizenegykor kellett volna megnyitni! *Hogyan mernek bennünket így megvárakoztatni? A csiny-üzélet már reggel nyolc órákor is megkölthetett volna!* Még csak nem is mentik eljárásukat!

Az elnök: Kérem a beérkezett iratok fölolvását.

Fölolvás közben nyugalom van. Azután egy cseh képviselő átváltotta sűrűs indítványát egyszeri indítványra. Az egész ház elfogadja. Utána az igazságügyi miniszter válaszol egy interpellációra. Beszöde közben folytatják a tárgyalást az összes sűrűs indítványok elhalasztásáról. Végre felkeltökor létrejön a meggyezés s a ház megkezdi a költségvetés tárgyalását.

A ház együttesen tárgyalja az akkor e rokkanás esztőre való biztosításra vonatkozó sűrűségű indítványokat. Miatan *Ebers* és *Chok* megokolták a sűrűségűt és *Stein* és *Ofner* szintén a mellett szözlották, a vitát berekesztették. Miatan *Wilhelm* és *Licht* vezetésűek, — akik közül az utóbbi azt arra, hogy a magyar ipar ment azöktől a szöszlárpolitikai területek, a melyeket az osztrák iparnak viselni kell és kijelenti, hogy a *Magyarországgal való kö-*

sét fontosnak és dicsőségessé tartja a vajda s nem egyszer lett volna kedve azt külön emlékiratban megörökíteni. A közbejött körül-mények hiúsították meg szándékát.

Nyugodtan türte tehát a kárhözhatást ugy delutáni három óráig. Akkor azt mondta anyámnak.

— Kegyelmes asszony, minden szemrehányását megérdemlem s elfogadom szó nélkül, ha most *Gábor* dolgán segít s ha nekem enni adat, mert én még ma semmit nem ettem s éhes vagyok, mint a farkas.

Anyám elnevette magát. A tálalás dögában nyomban igazat adott a vajdának. Anyám teljes életében mindig vendégszerető, figyelmes házi-asszony volt. Nagyon tetszett neki a vajda vidám szöszlárja. Vége is lett a szemrehányásnak azonnal.

De a választási igazolásának kérdésében nem í

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Bercényi Béla nyugdíja. Edemes művésztünk Bercényi Béla halálával a nemzeti színház nyugdíj-intézetének részéről ötévet, sül, Kraut Iránt 1250 forint évi nyugdíj illet meg...

Ij. Bokor József, az 'Almafa' szerzője, az ótíz koronás pályadíjat, a melyet vigjátékáért nyert, visszakérte a vizsgáztatóhoz, még pedig a következő levelel...

A vizsgáztató igazgatósága felkérte a pályabírákat, hogy ebben az ügyben nyilatkozzanak. — Művészi és nemzeti szalonban. A nemzeti szalon évi kiállításának a következő művek lettek el: Nadler Róbert 'Treportai kislány', mezzotinta...

A szereplők nagyon hátatlan feladatuk megoldásában igen sokat fáradoztak. Feltek Sári kezze-lábalal dolgozott, de legfőképp lábbal Minden áron menteni akart és olyan tulajdonság ment, a melyek a jónak és a művészet határát messze tolhatták. Kápolnai lén egy zarádótt megcsókolt, aki kisszerűen ábrázolt, de jótékán egyetlen finom, vagy művészi vonás föl nem felezhettünk. Hójar Tereska azonban, a ki egy grófnőt ábrázolt, noha szíven hátatlan szerepet kapott, az urfi finomságot, a művészi módort végre a kényes színtelenekben is. Kello elénk is volt jótékán is, ekenekben is. Na határozott haladásról töl bizonygatott. Az ó inomsáca némely enyhitete a tragar helyzeteket. Sokat dolgozott Kovacs és, hogy menten, a mi menthető. Hogy nem sikerült a nézet bizonyára nem ez a kitűnő komikus ilet a gánc. Német és Tollagi egy-egy szíven hátatlan szerepet kapott és így ók sem sejtették a dolgot.

Ezek után nem nagy jelentőséget tulajdonított annak, hogy a szerző a felsőbb régiók a lámpák elé szőlötték a karzat addig elrekködött, a mi a vasútját is kinyitották, a melyen a szerző kissé melancholikus arccal megjelent. — III. Blóhárd, Shakespeare tragédiája, hétfőn, a hónap 28-án kerül újra színen a nemzeti színházban, a hol az elmúlt év október 19-ike óta nem adták. Margit királynő szerepében az alkalmomá ismét Jászai Mari asszony lép föl, míg a többi szereplők közül York hercegné, Feklyé szerepet, Fui Szereña, Buckingham herceget, Bercényi szerepet, Gal Gyula s végül Hadsón lordi szerepet lény és Rakó szerepet Beregi Oszkár az alkalmomá először fogják játszani.

A vizsgáztató igazgatósága felkérte a pályabírákat, hogy ebben az ügyben nyilatkozzanak. — Művészi és nemzeti szalonban. A nemzeti szalon évi kiállításának a következő művek lettek el: Nadler Róbert 'Treportai kislány', mezzotinta...

Rolli és Rolland. (Enekes bohózat 3 felvonásban. Írta: Ifj. Bokor József. A népszínház eredeti újítása októ. 25-én.) Értjük ifj. Bokor József felháborodását, a ki foglalkozással színdarab és operettre fordítva, saját vallomása szerint tiz, vagy annál is több esztendő óta (már t. i. a móta színdarabok) i kénytelen minden premieje után a plágium vádjá ellen védekezni. Ez igen kellemetlen dolog egy színész életében. Igaz, hogy tiz, vagy annál is több esztendő óta (már t. i. a móta színdarabok) i a plágium ellen való védekezésében megmaradt az akadémikus eljárás mellett, a mi minden körülmény között nagy türelmő ember színeben tünteti föl. Csak most 'Az almafa' előadásán ismét fogott el a titelme és — ugy beszélt legalább — sajtópárral támadja meg a vádlókat. Ezt főgáncának tudásban előbb is megtehette volna, de végre is az ó dolga s ha erkénysege eddig bírta, az ellen sem tehetünk semmi kifogást.

De egy kijelentés ellen határozottan kifogást kell tennünk. Ugyanott, a hol említettük, hogy mindig plágiummal vádolják, az is keservesen panaszkodik, hogy emínden, a mit Bokor ir, úni, vágni, munkánk kell. Ez ugy tünteti föl a dolgot, mintha a bíralt összesküvést szót volna ifj. Bokor József ellen, hogy a művészi és irodalmi erőt, a mit Bokor reprezentál, semmivé legye. A magunk részéről ez ellen tiltakozunk. Ha valami jót produkálna ifj. Bokor József, bizonyára kész örömmel ismerünk el. Mert nekünk mindegy, akar ifj. Bokor József, akár más. De tiz, vagy annál is több esztendő óta (már tudniuk a móta színdarabok) i ritkán jutottunk ahhoz a nézőnk is sokkal kell-mesebb helyzetbe. Különösebb fogadkozások nélkül is elhethi nekünk ifj. Bokor József, hogy hasonlítatlanul könnyebb és kellemesebb dolog jót írni valamely irodórt, mint kellemetlen.

Ha azonban most már a törvény paragrafusait zudítja szokra, a kik darabjainak eredeti voltát részben, vagy egészen kétségbevonják, ugy a vád most már okvetlenül nagyobb rizikóval jár. De kapunk sajtópört, nem kapunk sajtópört, mi bizony nem térünk el az igazság konstataása elől. Kimondjuk, hogy mi darabjainak alapszövegét, a melyre a törvény épületet föl építette, szintén és épenséggel nem tartjuk ugyan. Egy férfi, a ki nőruhába öltözik s ilyen ruhában pikáns, vagy trágár kalandokban esik át az hisztek, ezt a témát Faublas kalandjaiból már ősméri a nagy publikum, de ösmérjük egy pár német színdarabokból és novelláiból is.

Ujánk tehát, sajnos, ezt a darabját sem mondhatjuk. De elfogadjuk nagymesterünknek: Jókai Mórnak véleményét, a ki azt mondja, nem baj, ha valami nem egészen új, de legalább jó legyen. Nagy védelem, bár Jókainak könnyű volt: ó ugyanis sohasem szorult saját dolgában másk elmeszlőitőire. Neki volt elég tudása a magáéból. Azonban ismétjük, elfogadjánk Jókai úr véleményét, mégis a negatív álláspontra vagyunk énytelenek helyezkedni. Mert a mit Bokor ehhez az alap-éshöz ragasztott, az az unalmas közlehet, igen vastag,

de valójában elmésség, sőt értelem nélkül való úgrándozásnak és izellen szílemi bukfenetvésnek láncolatából áll. Három felvonáson át hihetetlen erőlködést vísz végbe minden szereplő, hogy nevetessen. A szerző azonban sem a szituációk kidolgozásával, sem pedig igazán nevetelő élecekkel nem szolgált a szereplőknek. Egyet erősen keresett a szerző: hogy pikáns helyzeteket teremtsen. Ebben pedig túllépett a célzon. Pikantéria helyett trágárságokba tévedt. Egy lovas katonatiszt helyébe egy ur nő szobájába. Hogy a férfi, a ki be akar menni a szobába, ne gyanusítsa az asszonyt, a tiszt a nő szobába buvik, ott asszonyruhába öltözik. A férfi nőnek is nézi és perszaválja feleségét s unokahagyt, hogy aludjanak a jővevényvel egy szobában, sőt arra is, hogy egy ágyban. Ily iztelenség még a trágárság körén belül is bizonyára nem a finom pikantéria hatású teszi, de valószággal undorító, annál inkább, mert semmiféle elmésség vagy éiz, vagy jóleső komikum nem nyíltja a dolgot. A betolakodó katonatiszt két felvonáson át hól átlózik újra katonának, hól megint nőruhába buvik; nézeserret nem a férjes asszonyba, hanem a férj unokahagya és azt nőül véz. Ima a tartalom, a mely képtelen, értelmellen és elmésség nélkül szüköködő felykelten hosszúra nyúlik és igen elcsúszaga a nézőt.

Ezek után a zenéjével kellene foglalkoznunk. Vannak benne igen csinos áriák. Csak egy a baj. A szerző a zene összerakításában ényrszt igen jó emlékezőtehetséget, másrészt meglehetősen felkészültséget tanúsított. Etenek emlékeztetnek a legesnosabb áriák az 'Ödvöské', a 'Katalina' és más jóhírű operetek áráira, de a szerző, vagy talán a színház elfelejtette az áriák eredetét a színpadon feltüntetni. Kéremeltem ezt leírni, de nem zárkoztunk el előle. Minden igazságos érádsünk tilja ennek elhallgatását. Mert végre is a lelemény és tehetség hiányát idegen szellemek termékeké korrigálni nem jogos dolok. Ha valaki képtelen szövegben, zenében újat és szép teremtani, akkor maradjon meg tehetség határánál, ha ezeken a határokon mez nem enredett eszközökkel túllép, ne csodálkozzék azon, hogy a bíralt erre nyilvánosan rámutat, a mikor észreveszi.

A szereplők nagyon hátatlan feladatuk megoldásában igen sokat fáradoztak. Feltek Sári kezze-lábalal dolgozott, de legfőképp lábbal Minden áron menteni akart és olyan tulajdonság ment, a melyek a jónak és a művészet határát messze tolhatták. Kápolnai lén egy zarádótt megcsókolt, aki kisszerűen ábrázolt, de jótékán egyetlen finom, vagy művészi vonás föl nem felezhettünk. Hójar Tereska azonban, a ki egy grófnőt ábrázolt, noha szíven hátatlan szerepet kapott, az urfi finomságot, a művészi módort végre a kényes színtelenekben is. Kello elénk is volt jótékán is, ekenekben is. Na határozott haladásról töl bizonygatott. Az ó inomsáca némely enyhitete a tragar helyzeteket. Sokat dolgozott Kovacs és, hogy menten, a mi menthető. Hogy nem sikerült a nézet bizonyára nem ez a kitűnő komikus ilet a gánc. Német és Tollagi egy-egy szíven hátatlan szerepet kapott és így ók sem sejtették a dolgot.

Ezek után nem nagy jelentőséget tulajdonított annak, hogy a szerző a felsőbb régiók a lámpák elé szőlötték a karzat addig elrekködött, a mi a vasútját is kinyitották, a melyen a szerző kissé melancholikus arccal megjelent. — III. Blóhárd, Shakespeare tragédiája, hétfőn, a hónap 28-án kerül újra színen a nemzeti színházban, a hol az elmúlt év október 19-ike óta nem adták. Margit királynő szerepében az alkalmomá ismét Jászai Mari asszony lép föl, míg a többi szereplők közül York hercegné, Feklyé szerepet, Fui Szereña, Buckingham herceget, Bercényi szerepet, Gal Gyula s végül Hadsón lordi szerepet lény és Rakó szerepet Beregi Oszkár az alkalmomá először fogják játszani.

A vizsgáztató igazgatósága felkérte a pályabírákat, hogy ebben az ügyben nyilatkozzanak. — Művészi és nemzeti szalonban. A nemzeti szalon évi kiállításának a következő művek lettek el: Nadler Róbert 'Treportai kislány', mezzotinta...

Rolli és Rolland. (Enekes bohózat 3 felvonásban. Írta: Ifj. Bokor József. A népszínház eredeti újítása októ. 25-én.) Értjük ifj. Bokor József felháborodását, a ki foglalkozással színdarab és operettre fordítva, saját vallomása szerint tiz, vagy annál is több esztendő óta (már t. i. a móta színdarabok) i kénytelen minden premieje után a plágium vádjá ellen védekezni. Ez igen kellemetlen dolog egy színész életében. Igaz, hogy tiz, vagy annál is több esztendő óta (már t. i. a móta színdarabok) i a plágium ellen való védekezésében megmaradt az akadémikus eljárás mellett, a mi minden körülmény között nagy türelmő ember színeben tünteti föl. Csak most 'Az almafa' előadásán ismét fogott el a titelme és — ugy beszélt legalább — sajtópárral támadja meg a vádlókat. Ezt főgáncának tudásban előbb is megtehette volna, de végre is az ó dolga s ha erkénysege eddig bírta, az ellen sem tehetünk semmi kifogást.

Ha azonban most már a törvény paragrafusait zudítja szokra, a kik darabjainak eredeti voltát részben, vagy egészen kétségbevonják, ugy a vád most már okvetlenül nagyobb rizikóval jár. De kapunk sajtópört, nem kapunk sajtópört, mi bizony nem térünk el az igazság konstataása elől. Kimondjuk, hogy mi darabjainak alapszövegét, a melyre a törvény épületet föl építette, szintén és épenséggel nem tartjuk ugyan. Egy férfi, a ki nőruhába öltözik s ilyen ruhában pikáns, vagy trágár kalandokban esik át az hisztek, ezt a témát Faublas kalandjaiból már ősméri a nagy publikum, de ösmérjük egy pár német színdarabokból és novelláiból is.

Ujánk tehát, sajnos, ezt a darabját sem mondhatjuk. De elfogadjuk nagymesterünknek: Jókai Mórnak véleményét, a ki azt mondja, nem baj, ha valami nem egészen új, de legalább jó legyen. Nagy védelem, bár Jókainak könnyű volt: ó ugyanis sohasem szorult saját dolgában másk elmeszlőitőire. Neki volt elég tudása a magáéból. Azonban ismétjük, elfogadjánk Jókai úr véleményét, mégis a negatív álláspontra vagyunk énytelenek helyezkedni. Mert a mit Bokor ehhez az alap-éshöz ragasztott, az az unalmas közlehet, igen vastag,

de valójában elmésség, sőt értelem nélkül való úgrándozásnak és izellen szílemi bukfenetvésnek láncolatából áll. Három felvonáson át hihetetlen erőlködést vísz végbe minden szereplő, hogy nevetessen. A szerző azonban sem a szituációk kidolgozásával, sem pedig igazán nevetelő élecekkel nem szolgált a szereplőknek. Egyet erősen keresett a szerző: hogy pikáns helyzeteket teremtsen. Ebben pedig túllépett a célzon. Pikantéria helyett trágárságokba tévedt. Egy lovas katonatiszt helyébe egy ur nő szobájába. Hogy a férfi, a ki be akar menni a szobába, ne gyanusítsa az asszonyt, a tiszt a nő szobába buvik, ott asszonyruhába öltözik. A férfi nőnek is nézi és perszaválja feleségét s unokahagyt, hogy aludjanak a jővevényvel egy szobában, sőt arra is, hogy egy ágyban. Ily iztelenség még a trágárság körén belül is bizonyára nem a finom pikantéria hatású teszi, de valószággal undorító, annál inkább, mert semmiféle elmésség vagy éiz, vagy jóleső komikum nem nyíltja a dolgot. A betolakodó katonatiszt két felvonáson át hól átlózik újra katonának, hól megint nőruhába buvik; nézeserret nem a férjes asszonyba, hanem a férj unokahagya és azt nőül véz. Ima a tartalom, a mely képtelen, értelmellen és elmésség nélkül szüköködő felykelten hosszúra nyúlik és igen elcsúszaga a nézőt.

Ezek után a zenéjével kellene foglalkoznunk. Vannak benne igen csinos áriák. Csak egy a baj. A szerző a zene összerakításában ényrszt igen jó emlékezőtehetséget, másrészt meglehetősen felkészültséget tanúsított. Etenek emlékeztetnek a legesnosabb áriák az 'Ödvöské', a 'Katalina' és más jóhírű operetek áráira, de a szerző, vagy talán a színház elfelejtette az áriák eredetét a színpadon feltüntetni. Kéremeltem ezt leírni, de nem zárkoztunk el előle. Minden igazságos érádsünk tilja ennek elhallgatását. Mert végre is a lelemény és tehetség hiányát idegen szellemek termékeké korrigálni nem jogos dolok. Ha valaki képtelen szövegben, zenében újat és szép teremtani, akkor maradjon meg tehetség határánál, ha ezeken a határokon mez nem enredett eszközökkel túllép, ne csodálkozzék azon, hogy a bíralt erre nyilvánosan rámutat, a mikor észreveszi.

A szereplők nagyon hátatlan feladatuk megoldásában igen sokat fáradoztak. Feltek Sári kezze-lábalal dolgozott, de legfőképp lábbal Minden áron menteni akart és olyan tulajdonság ment, a melyek a jónak és a művészet határát messze tolhatták. Kápolnai lén egy zarádótt megcsókolt, aki kisszerűen ábrázolt, de jótékán egyetlen finom, vagy művészi vonás föl nem felezhettünk. Hójar Tereska azonban, a ki egy grófnőt ábrázolt, noha szíven hátatlan szerepet kapott, az urfi finomságot, a művészi módort végre a kényes színtelenekben is. Kello elénk is volt jótékán is, ekenekben is. Na határozott haladásról töl bizonygatott. Az ó inomsáca némely enyhitete a tragar helyzeteket. Sokat dolgozott Kovacs és, hogy menten, a mi menthető. Hogy nem sikerült a nézet bizonyára nem ez a kitűnő komikus ilet a gánc. Német és Tollagi egy-egy szíven hátatlan szerepet kapott és így ók sem sejtették a dolgot.

Ezek után nem nagy jelentőséget tulajdonított annak, hogy a szerző a felsőbb régiók a lámpák elé szőlötték a karzat addig elrekködött, a mi a vasútját is kinyitották, a melyen a szerző kissé melancholikus arccal megjelent. — III. Blóhárd, Shakespeare tragédiája, hétfőn, a hónap 28-án kerül újra színen a nemzeti színházban, a hol az elmúlt év október 19-ike óta nem adták. Margit királynő szerepében az alkalmomá ismét Jászai Mari asszony lép föl, míg a többi szereplők közül York hercegné, Feklyé szerepet, Fui Szereña, Buckingham herceget, Bercényi szerepet, Gal Gyula s végül Hadsón lordi szerepet lény és Rakó szerepet Beregi Oszkár az alkalmomá először fogják játszani.

A vizsgáztató igazgatósága felkérte a pályabírákat, hogy ebben az ügyben nyilatkozzanak. — Művészi és nemzeti szalonban. A nemzeti szalon évi kiállításának a következő művek lettek el: Nadler Róbert 'Treportai kislány', mezzotinta...

Rolli és Rolland. (Enekes bohózat 3 felvonásban. Írta: Ifj. Bokor József. A népszínház eredeti újítása októ. 25-én.) Értjük ifj. Bokor József felháborodását, a ki foglalkozással színdarab és operettre fordítva, saját vallomása szerint tiz, vagy annál is több esztendő óta (már t. i. a móta színdarabok) i kénytelen minden premieje után a plágium vádjá ellen védekezni. Ez igen kellemetlen dolog egy színész életében. Igaz, hogy tiz, vagy annál is több esztendő óta (már t. i. a móta színdarabok) i a plágium ellen való védekezésében megmaradt az akadémikus eljárás mellett, a mi minden körülmény között nagy türelmő ember színeben tünteti föl. Csak most 'Az almafa' előadásán ismét fogott el a titelme és — ugy beszélt legalább — sajtópárral támadja meg a vádlókat. Ezt főgáncának tudásban előbb is megtehette volna, de végre is az ó dolga s ha erkénysege eddig bírta, az ellen sem tehetünk semmi kifogást.

Ha azonban most már a törvény paragrafusait zudítja szokra, a kik darabjainak eredeti voltát részben, vagy egészen kétségbevonják, ugy a vád most már okvetlenül nagyobb rizikóval jár. De kapunk sajtópört, nem kapunk sajtópört, mi bizony nem térünk el az igazság konstataása elől. Kimondjuk, hogy mi darabjainak alapszövegét, a melyre a törvény épületet föl építette, szintén és épenséggel nem tartjuk ugyan. Egy férfi, a ki nőruhába öltözik s ilyen ruhában pikáns, vagy trágár kalandokban esik át az hisztek, ezt a témát Faublas kalandjaiból már ősméri a nagy publikum, de ösmérjük egy pár német színdarabokból és novelláiból is.

Ujánk tehát, sajnos, ezt a darabját sem mondhatjuk. De elfogadjuk nagymesterünknek: Jókai Mórnak véleményét, a ki azt mondja, nem baj, ha valami nem egészen új, de legalább jó legyen. Nagy védelem, bár Jókainak könnyű volt: ó ugyanis sohasem szorult saját dolgában másk elmeszlőitőire. Neki volt elég tudása a magáéból. Azonban ismétjük, elfogadjánk Jókai úr véleményét, mégis a negatív álláspontra vagyunk énytelenek helyezkedni. Mert a mit Bokor ehhez az alap-éshöz ragasztott, az az unalmas közlehet, igen vastag,

de valójában elmésség, sőt értelem nélkül való úgrándozásnak és izellen szílemi bukfenetvésnek láncolatából áll. Három felvonáson át hihetetlen erőlködést vísz végbe minden szereplő, hogy nevetessen. A szerző azonban sem a szituációk kidolgozásával, sem pedig igazán nevetelő élecekkel nem szolgált a szereplőknek. Egyet erősen keresett a szerző: hogy pikáns helyzeteket teremtsen. Ebben pedig túllépett a célzon. Pikantéria helyett trágárságokba tévedt. Egy lovas katonatiszt helyébe egy ur nő szobájába. Hogy a férfi, a ki be akar menni a szobába, ne gyanusítsa az asszonyt, a tiszt a nő szobába buvik, ott asszonyruhába öltözik. A férfi nőnek is nézi és perszaválja feleségét s unokahagyt, hogy aludjanak a jővevényvel egy szobában, sőt arra is, hogy egy ágyban. Ily iztelenség még a trágárság körén belül is bizonyára nem a finom pikantéria hatású teszi, de valószággal undorító, annál inkább, mert semmiféle elmésség vagy éiz, vagy jóleső komikum nem nyíltja a dolgot. A betolakodó katonatiszt két felvonáson át hól átlózik újra katonának, hól megint nőruhába buvik; nézeserret nem a férjes asszonyba, hanem a férj unokahagya és azt nőül véz. Ima a tartalom, a mely képtelen, értelmellen és elmésség nélkül szüköködő felykelten hosszúra nyúlik és igen elcsúszaga a nézőt.

Ezek után a zenéjével kellene foglalkoznunk. Vannak benne igen csinos áriák. Csak egy a baj. A szerző a zene összerakításában ényrszt igen jó emlékezőtehetséget, másrészt meglehetősen felkészültséget tanúsított. Etenek emlékeztetnek a legesnosabb áriák az 'Ödvöské', a 'Katalina' és más jóhírű operetek áráira, de a szerző, vagy talán a színház elfelejtette az áriák eredetét a színpadon feltüntetni. Kéremeltem ezt leírni, de nem zárkoztunk el előle. Minden igazságos érádsünk tilja ennek elhallgatását. Mert végre is a lelemény és tehetség hiányát idegen szellemek termékeké korrigálni nem jogos dolok. Ha valaki képtelen szövegben, zenében újat és szép teremtani, akkor maradjon meg tehetség határánál, ha ezeken a határokon mez nem enredett eszközökkel túllép, ne csodálkozzék azon, hogy a bíralt erre nyilvánosan rámutat, a mikor észreveszi.

A szereplők nagyon hátatlan feladatuk megoldásában igen sokat fáradoztak. Feltek Sári kezze-lábalal dolgozott, de legfőképp lábbal Minden áron menteni akart és olyan tulajdonság ment, a melyek a jónak és a művészet határát messze tolhatták. Kápolnai lén egy zarádótt megcsókolt, aki kisszerűen ábrázolt, de jótékán egyetlen finom, vagy művészi vonás föl nem felezhettünk. Hójar Tereska azonban, a ki egy grófnőt ábrázolt, noha szíven hátatlan szerepet kapott, az urfi finomságot, a művészi módort végre a kényes színtelenekben is. Kello elénk is volt jótékán is, ekenekben is. Na határozott haladásról töl bizonygatott. Az ó inomsáca némely enyhitete a tragar helyzeteket. Sokat dolgozott Kovacs és, hogy menten, a mi menthető. Hogy nem sikerült a nézet bizonyára nem ez a kitűnő komikus ilet a gánc. Német és Tollagi egy-egy szíven hátatlan szerepet kapott és így ók sem sejtették a dolgot.

de valójában elmésség, sőt értelem nélkül való úgrándozásnak és izellen szílemi bukfenetvésnek láncolatából áll. Három felvonáson át hihetetlen erőlködést vísz végbe minden szereplő, hogy nevetessen. A szerző azonban sem a szituációk kidolgozásával, sem pedig igazán nevetelő élecekkel nem szolgált a szereplőknek. Egyet erősen keresett a szerző: hogy pikáns helyzeteket teremtsen. Ebben pedig túllépett a célzon. Pikantéria helyett trágárságokba tévedt. Egy lovas katonatiszt helyébe egy ur nő szobájába. Hogy a férfi, a ki be akar menni a szobába, ne gyanusítsa az asszonyt, a tiszt a nő szobába buvik, ott asszonyruhába öltözik. A férfi nőnek is nézi és perszaválja feleségét s unokahagyt, hogy aludjanak a jővevényvel egy szobában, sőt arra is, hogy egy ágyban. Ily iztelenség még a trágárság körén belül is bizonyára nem a finom pikantéria hatású teszi, de valószággal undorító, annál inkább, mert semmiféle elmésség vagy éiz, vagy jóleső komikum nem nyíltja a dolgot. A betolakodó katonatiszt két felvonáson át hól átlózik újra katonának, hól megint nőruhába buvik; nézeserret nem a férjes asszonyba, hanem a férj unokahagya és azt nőül véz. Ima a tartalom, a mely képtelen, értelmellen és elmésség nélkül szüköködő felykelten hosszúra nyúlik és igen elcsúszaga a nézőt.

Ezek után a zenéjével kellene foglalkoznunk. Vannak benne igen csinos áriák. Csak egy a baj. A szerző a zene összerakításában ényrszt igen jó emlékezőtehetséget, másrészt meglehetősen felkészültséget tanúsított. Etenek emlékeztetnek a legesnosabb áriák az 'Ödvöské', a 'Katalina' és más jóhírű operetek áráira, de a szerző, vagy talán a színház elfelejtette az áriák eredetét a színpadon feltüntetni. Kéremeltem ezt leírni, de nem zárkoztunk el előle. Minden igazságos érádsünk tilja ennek elhallgatását. Mert végre is a lelemény és tehetség hiányát idegen szellemek termékeké korrigálni nem jogos dolok. Ha valaki képtelen szövegben, zenében újat és szép teremtani, akkor maradjon meg tehetség határánál, ha ezeken a határokon mez nem enredett eszközökkel túllép, ne csodálkozzék azon, hogy a bíralt erre nyilvánosan rámutat, a mikor észreveszi.

A szereplők nagyon hátatlan feladatuk megoldásában igen sokat fáradoztak. Feltek Sári kezze-lábalal dolgozott, de legfőképp lábbal Minden áron menteni akart és olyan tulajdonság ment, a melyek a jónak és a művészet határát messze tolhatták. Kápolnai lén egy zarádótt megcsókolt, aki kisszerűen ábrázolt, de jótékán egyetlen finom, vagy művészi vonás föl nem felezhettünk. Hójar Tereska azonban, a ki egy grófnőt ábrázolt, noha szíven hátatlan szerepet kapott, az urfi finomságot, a művészi módort végre a kényes színtelenekben is. Kello elénk is volt jótékán is, ekenekben is. Na határozott haladásról töl bizonygatott. Az ó inomsáca némely enyhitete a tragar helyzeteket. Sokat dolgozott Kovacs és, hogy menten, a mi menthető. Hogy nem sikerült a nézet bizonyára nem ez a kitűnő komikus ilet a gánc. Német és Tollagi egy-egy szíven hátatlan szerepet kapott és így ók sem sejtették a dolgot.

Ezek után nem nagy jelentőséget tulajdonított annak, hogy a szerző a felsőbb régiók a lámpák elé szőlötték a karzat addig elrekködött, a mi a vasútját is kinyitották, a melyen a szerző kissé melancholikus arccal megjelent. — III. Blóhárd, Shakespeare tragédiája, hétfőn, a hónap 28-án kerül újra színen a nemzeti színházban, a hol az elmúlt év október 19-ike óta nem adták. Margit királynő szerepében az alkalmomá ismét Jászai Mari asszony lép föl, míg a többi szereplők közül York hercegné, Feklyé szerepet, Fui Szereña, Buckingham herceget, Bercényi szerepet, Gal Gyula s végül Hadsón lordi szerepet lény és Rakó szerepet Beregi Oszkár az alkalmomá először fogják játszani.

A vizsgáztató igazgatósága felkérte a pályabírákat, hogy ebben az ügyben nyilatkozzanak. — Művészi és nemzeti szalonban. A nemzeti szalon évi kiállításának a következő művek lettek el: Nadler Róbert 'Treportai kislány', mezzotinta...

Rolli és Rolland. (Enekes bohózat 3 felvonásban. Írta: Ifj. Bokor József. A népszínház eredeti újítása októ. 25-én.) Értjük ifj. Bokor József felháborodását, a ki foglalkozással színdarab és operettre fordítva, saját vallomása szerint tiz, vagy annál is több esztendő óta (már t. i. a móta színdarabok) i kénytelen minden premieje után a plágium vádjá ellen védekezni. Ez igen kellemetlen dolog egy színész életében. Igaz, hogy tiz, vagy annál is több esztendő óta (már t. i. a móta színdarabok) i a plágium ellen való védekezésében megmaradt az akadémikus eljárás mellett, a mi minden körülmény között nagy türelmő ember színeben tünteti föl. Csak most 'Az almafa' előadásán ismét fogott el a titelme és — ugy beszélt legalább — sajtópárral támadja meg a vádlókat. Ezt főgáncának tudásban előbb is megtehette volna, de végre is az ó dolga s ha erkénysege eddig bírta, az ellen sem tehetünk semmi kifogást.

Ha azonban most már a törvény paragrafusait zudítja szokra, a kik darabjainak eredeti voltát részben, vagy egészen kétségbevonják, ugy a vád most már okvetlenül nagyobb rizikóval jár. De kapunk sajtópört, nem kapunk sajtópört, mi bizony nem térünk el az igazság konstataása elől. Kimondjuk, hogy mi darabjainak alapszövegét, a melyre a törvény épületet föl építette, szintén és épenséggel nem tartjuk ugyan. Egy férfi, a ki nőruhába öltözik s ilyen ruhában pikáns, vagy trágár kalandokban esik át az hisztek, ezt a témát Faublas kalandjaiból már ősméri a nagy publikum, de ösmérjük egy pár német színdarabokból és novelláiból is.

Ujánk tehát, sajnos, ezt a darabját sem mondhatjuk. De elfogadjuk nagymesterünknek: Jókai Mórnak véleményét, a ki azt mondja, nem baj, ha valami nem egészen új, de legalább jó legyen. Nagy védelem, bár Jókainak könnyű volt: ó ugyanis sohasem szorult saját dolgában másk elmeszlőitőire. Neki volt elég tudása a magáéból. Azonban ismétjük, elfogadjánk Jókai úr véleményét, mégis a negatív álláspontra vagyunk énytelenek helyezkedni. Mert a mit Bokor ehhez az alap-éshöz ragasztott, az az unalmas közlehet, igen vastag,

de valójában elmésség, sőt értelem nélkül való úgrándozásnak és izellen szílemi bukfenetvésnek láncolatából áll. Három felvonáson át hihetetlen erőlködést vísz végbe minden szereplő, hogy nevetessen. A szerző azonban sem a szituációk kidolgozásával, sem pedig igazán nevetelő élecekkel nem szolgált a szereplőknek. Egyet erősen keresett a szerző: hogy pikáns helyzeteket teremtsen. Ebben pedig túllépett a célzon. Pikantéria helyett trágárságokba tévedt. Egy lovas katonatiszt helyébe egy ur nő szobájába. Hogy a férfi, a ki be akar menni a szobába, ne gyanusítsa az asszonyt, a tiszt a nő szobába buvik, ott asszonyruhába öltözik. A férfi nőnek is nézi és perszaválja feleségét s unokahagyt, hogy aludjanak a jővevényvel egy szobában, sőt arra is, hogy egy ágyban. Ily iztelenség még a trágárság körén belül is bizonyára nem a finom pikantéria hatású teszi, de valószággal undorító, annál inkább, mert semmiféle elmésség vagy éiz, vagy jóleső komikum nem nyíltja a dolgot. A betolakodó katonatiszt két felvonáson át hól átlózik újra katonának, hól megint nőruhába buvik; nézeserret nem a férjes asszonyba, hanem a férj unokahagya és azt nőül véz. Ima a tartalom, a mely képtelen, értelmellen és elmésség nélkül szüköködő felykelten hosszúra nyúlik és igen elcsúszaga a nézőt.

Ezek után a zenéjével kellene foglalkoznunk. Vannak benne igen csinos áriák. Csak egy a baj. A szerző a zene összerakításában ényrszt igen jó emlékezőtehetséget, másrészt meglehetősen felkészültséget tanúsított. Etenek emlékeztetnek a legesnosabb áriák az 'Ödvöské', a 'Katalina' és más jóhírű operetek áráira, de a szerző, vagy talán a színház elfelejtette az áriák eredetét a színpadon feltüntetni. Kéremeltem ezt leírni, de nem zárkoztunk el előle. Minden igazságos érádsünk tilja ennek elhallgatását. Mert végre is a lelemény és tehetség hiányát idegen szellemek termékeké korrigálni nem jogos dolok. Ha valaki képtelen szövegben, zenében újat és szép teremtani, akkor maradjon meg tehetség határánál, ha ezeken a határokon mez nem enredett eszközökkel túllép, ne csodálkozzék azon, hogy a bíralt erre nyilvánosan rámutat, a mikor észreveszi.

A szereplők nagyon hátatlan feladatuk megoldásában igen sokat fáradoztak. Feltek Sári kezze-lábalal dolgozott, de legfőképp lábbal Minden áron menteni akart és olyan tulajdonság ment, a melyek a jónak és a művészet határát messze tolhatták. Kápolnai lén egy zarádótt megcsókolt, aki kisszerűen ábrázolt, de jótékán egyetlen finom, vagy művészi vonás föl nem felezhettünk. Hójar Tereska azonban, a ki egy grófnőt ábrázolt, noha szíven hátatlan szerepet kapott, az urfi finomságot, a művészi módort végre a kényes színtelenekben is. Kello elénk is volt jótékán is, ekenekben is. Na határozott haladásról töl bizonygatott. Az ó inomsáca némely enyhitete a tragar helyzeteket. Sokat dolgozott Kovacs és, hogy menten, a mi menthető. Hogy nem sikerült a nézet bizonyára nem ez a kitűnő komikus ilet a gánc. Német és Tollagi egy-egy szíven hátatlan szerepet kapott és így ók sem sejtették a dolgot.

Ezek után nem nagy jelentőséget tulajdonított annak, hogy a szerző a felsőbb régiók a lámpák elé szőlötték a karzat addig elrekködött, a mi a vasútját is kinyitották, a melyen a szerző kissé melancholikus arccal megjelent. — III. Blóhárd, Shakespeare tragédiája, hétfőn, a hónap 28-án kerül újra színen a nemzeti színházban, a hol az elmúlt év október 19-ike óta nem adták. Margit királynő szerepében az alkalmomá ismét Jászai Mari asszony lép föl, míg a többi szereplők közül York hercegné, Feklyé szerepet, Fui Szereña, Buckingham herceget, Bercényi szerepet, Gal Gyula s végül Hadsón lordi szerepet lény és Rakó szerepet Beregi Oszkár az alkalmomá először fogják játszani.

A vizsgáztató igazgatósága felkérte a pályabírákat, hogy ebben az ügyben nyilatkozzanak. — Művészi és nemzeti szalonban. A nemzeti szalon évi kiállításának a következő művek lettek el: Nadler Róbert 'Treportai kislány', mezzotinta...

Rolli és Rolland. (Enekes bohózat 3 felvonásban. Írta: Ifj. Bokor József. A népszínház eredeti újítása októ. 25-én.) Értjük ifj. Bokor József felháborodását, a ki foglalkozással színdarab és operettre fordítva, saját vallomása szerint tiz, vagy annál is több esztendő óta (már t. i. a móta színdarabok) i kénytelen minden premieje után a plágium vádjá ellen védekezni. Ez igen kellemetlen dolog egy színész életében. Igaz, hogy tiz, vagy annál is több esztendő óta (már t. i. a móta színdarabok) i a plágium ellen való védekezésében megmaradt az akadémikus eljárás mellett, a mi minden körülmény között nagy türelmő ember színeben tünteti föl. Csak most 'Az almafa' előadásán ismét fogott el a titelme és — ugy beszélt legal

A közönség köréből.

Vérgyógyítás

Memopátia. Ezen új eredeti gyógyszer...

Dr. Kovács J. Budapest, V. Váci-körút 18. sz. alatt.

A Budapesti Köny. Társaságok Szövetsége...

Plomba nélküli vagy sérült plombával...

Osztálysorsjegyek. A most kezdődő 12. kiadás...

Mercurbank. Budapest, IV. Váci-utca 37.

Szájpadlás nélküli fogak. WELLNER GYULA.

Biztosítás vasúti szerencsétlenségek ellen.

KÖZGAZDASÁG. Berlin, okt. 25. A Reichsstaatsbank...

Berlin, okt. 25. Ma este jelenik meg a moszkvai...

Páris, okt. 25. Mian a francia vasutak bevételét...

Az értéktőzsdéről. (b) Az iparnak rendkívül szomorú helyzete...

Szombati hírek. A közönség köréből.

Szombati hírek. A közönség köréből.

Szombati hírek. A közönség köréből.

Szombati hírek. A közönség köréből.

Szombati hírek. A közönség köréből.

Szombati hírek. A közönség köréből.

Szombati hírek. A közönség köréből.

Szombati hírek. A közönség köréből.

höz a hitel, gyanus szemmel mindenható igazgatóknak...

Annál kedvezőbb hatással volt a tőzsdé irányítására...

Ezen érdeklődés mutatkozott továbbá úgy az osztrák...

Keresébbé kiélezte a forgalmat feljött a héten a helyi...

A befektetési érdekek piacán meglehetősen kedvező...

Az e heti nagyobb árfolyamhullámzásokot a következő...

Érték neve Árfolyam Mai zárás Különlet koronában

Osztrák hitel 619.- 620.50 + 1.50

Magyar hitel 633.- 636. - 3.-

Magy. leszámítói bank 413.- 408. - 5.-

Magyar bankjegyek 441.- 439. - 2.-

Rimamurányi vasút 425.- 427. - 2.-

Államvasut. 619.50 621. - 1.50

Vilamos városi vasut 283.- 279. - 4.-

Közveti vasut 561.- 561. - -

Sárgótarjáni közönségny. 523.- 523. - -

Magyar koronajár. 92.90 92.90 - -

A Fertő lecsapolása. Győről jelentik, hogy a Rábaszabályozó-társulat...

A nagyhatárú városok állategészségügye. Ismeretes dolog, hogy az osztrák és magyar kormány az állatok...

Új távtr. és távbeszélő-állomások. A kereskedelmi miniszter...

A fővárosi kereskedők egyesülete tegnap tartotta rendes...

A dohányárak új árszabálya. László László pénzügyminiszter...

vidéki rendőrhatalmos valóságos hajszát rendeznek az esetleg...

A Károlyi vezetésű kereskedelmi és iparkamara...

A Károlyi vezetésű kereskedelmi és iparkamara...

A Károlyi vezetésű kereskedelmi és iparkamara...

A Károlyi vezetésű kereskedelmi és iparkamara...

A Károlyi vezetésű kereskedelmi és iparkamara...

A Károlyi vezetésű kereskedelmi és iparkamara...

A Károlyi vezetésű kereskedelmi és iparkamara...

A Károlyi vezetésű kereskedelmi és iparkamara...

A Károlyi vezetésű kereskedelmi és iparkamara...

A Károlyi vezetésű kereskedelmi és iparkamara...

A Károlyi vezetésű kereskedelmi és iparkamara...

A Károlyi vezetésű kereskedelmi és iparkamara...

A Károlyi vezetésű kereskedelmi és iparkamara...

A Károlyi vezetésű kereskedelmi és iparkamara...

A Károlyi vezetésű kereskedelmi és iparkamara...

A Károlyi vezetésű kereskedelmi és iparkamara...

A Károlyi vezetésű kereskedelmi és iparkamara...

A Károlyi vezetésű kereskedelmi és iparkamara...

A Károlyi vezetésű kereskedelmi és iparkamara...

A Károlyi vezetésű kereskedelmi és iparkamara...

A Károlyi vezetésű kereskedelmi és iparkamara...

A magyar jelzáloghitelbank 3%-os nyerekménykötvényeinek...

A magyar jelzáloghitelbank 3%-os nyerekménykötvényeinek...

A magyar jelzáloghitelbank 3%-os nyerekménykötvényeinek...

A magyar jelzáloghitelbank 3%-os nyerekménykötvényeinek...

A magyar jelzáloghitelbank 3%-os nyerekménykötvényeinek...

A magyar jelzáloghitelbank 3%-os nyerekménykötvényeinek...

A magyar jelzáloghitelbank 3%-os nyerekménykötvényeinek...

A magyar jelzáloghitelbank 3%-os nyerekménykötvényeinek...

A magyar jelzáloghitelbank 3%-os nyerekménykötvényeinek...

A magyar jelzáloghitelbank 3%-os nyerekménykötvényeinek...

A magyar jelzáloghitelbank 3%-os nyerekménykötvényeinek...

A magyar jelzáloghitelbank 3%-os nyerekménykötvényeinek...

A magyar jelzáloghitelbank 3%-os nyerekménykötvényeinek...

A magyar jelzáloghitelbank 3%-os nyerekménykötvényeinek...

A magyar jelzáloghitelbank 3%-os nyerekménykötvényeinek...

A magyar jelzáloghitelbank 3%-os nyerekménykötvényeinek...

A magyar jelzáloghitelbank 3%-os nyerekménykötvényeinek...

A magyar jelzáloghitelbank 3%-os nyerekménykötvényeinek...

A magyar jelzáloghitelbank 3%-os nyerekménykötvényeinek...

A magyar jelzáloghitelbank 3%-os nyerekménykötvényeinek...

A magyar jelzáloghitelbank 3%-os nyerekménykötvényeinek...

A magyar jelzáloghitelbank 3%-os nyerekménykötvényeinek...

SORSOLÁS. A magyar jelzáloghitelbank 3%-os nyerekménykötvényeinek...

SORSOLÁS. A magyar jelzáloghitelbank 3%-os nyerekménykötvényeinek...

SORSOLÁS. A magyar jelzáloghitelbank 3%-os nyerekménykötvényeinek...

SORSOLÁS. A magyar jelzáloghitelbank 3%-os nyerekménykötvényeinek...

SORSOLÁS. A magyar jelzáloghitelbank 3%-os nyerekménykötvényeinek...

SORSOLÁS. A magyar jelzáloghitelbank 3%-os nyerekménykötvényeinek...

SORSOLÁS. A magyar jelzáloghitelbank 3%-os nyerekménykötvényeinek...

SORSOLÁS. A magyar jelzáloghitelbank 3%-os nyerekménykötvényeinek...

SORSOLÁS. A magyar jelzáloghitelbank 3%-os nyerekménykötvényeinek...

SORSOLÁS. A magyar jelzáloghitelbank 3%-os nyerekménykötvényeinek...

SORSOLÁS. A magyar jelzáloghitelbank 3%-os nyerekménykötvényeinek...

SORSOLÁS. A magyar jelzáloghitelbank 3%-os nyerekménykötvényeinek...

SORSOLÁS. A magyar jelzáloghitelbank 3%-os nyerekménykötvényeinek...

SORSOLÁS. A magyar jelzáloghitelbank 3%-os nyerekménykötvényeinek...

SORSOLÁS. A magyar jelzáloghitelbank 3%-os nyerekménykötvényeinek...

SORSOLÁS. A magyar jelzáloghitelbank 3%-os nyerekménykötvényeinek...

SORSOLÁS. A magyar jelzáloghitelbank 3%-os nyerekménykötvényeinek...

SORSOLÁS. A magyar jelzáloghitelbank 3%-os nyerekménykötvényeinek...

SORSOLÁS. A magyar jelzáloghitelbank 3%-os nyerekménykötvényeinek...

SORSOLÁS. A magyar jelzáloghitelbank 3%-os nyerekménykötvényeinek...

SORSOLÁS. A magyar jelzáloghitelbank 3%-os nyerekménykötvényeinek...

SORSOLÁS. A magyar jelzáloghitelbank 3%-os nyerekménykötvényeinek...

KÖZLEKEDÉS. Uj marharakodó-állomások. Mint a Bud. Tud. értesül, az osztrák kormány...

KÖZLEKEDÉS. Uj marharakodó-állomások. Mint a Bud. Tud. értesül, az osztrák kormány...

KÖZLEKEDÉS. Uj marharakodó-állomások. Mint a Bud. Tud. értesül, az osztrák kormány...

KÖZLEKEDÉS. Uj marharakodó-állomások. Mint a Bud. Tud. értesül, az osztrák kormány...

KÖZLEKEDÉS. Uj marharakodó-állomások. Mint a Bud. Tud. értesül, az osztrák kormány...

KÖZLEKEDÉS. Uj marharakodó-állomások. Mint a Bud. Tud. értesül, az osztrák kormány...

KÖZLEKEDÉS. Uj marharakodó-állomások. Mint a Bud. Tud. értesül, az osztrák kormány...

KÖZLEKEDÉS. Uj marharakodó-állomások. Mint a Bud. Tud. értesül, az osztrák kormány...

KÖZLEKEDÉS. Uj marharakodó-állomások. Mint a Bud. Tud. értesül, az osztrák kormány...

KÖZLEKEDÉS. Uj marharakodó-állomások. Mint a Bud. Tud. értesül, az osztrák kormány...

KÖZLEKEDÉS. Uj marharakodó-állomások. Mint a Bud. Tud. értesül, az osztrák kormány...

KÖZLEKEDÉS. Uj marharakodó-állomások. Mint a Bud. Tud. értesül, az osztrák kormány...

KÖZLEKEDÉS. Uj marharakodó-állomások. Mint a Bud. Tud. értesül, az osztrák kormány...

KÖZLEKEDÉS. Uj marharakodó-állomások. Mint a Bud. Tud. értesül, az osztrák kormány...

KÖZLEKEDÉS. Uj marharakodó-állomások. Mint a Bud. Tud. értesül, az osztrák kormány...

KÖZLEKEDÉS. Uj marharakodó-állomások. Mint a Bud. Tud. értesül, az osztrák kormány...

KÖZLEKEDÉS. Uj marharakodó-állomások. Mint a Bud. Tud. értesül, az osztrák kormány...

KÖZLEKEDÉS. Uj marharakodó-állomások. Mint a Bud. Tud. értesül, az osztrák kormány...

KÖZLEKEDÉS. Uj marharakodó-állomások. Mint a Bud. Tud. értesül, az osztrák kormány...

KÖZLEKEDÉS. Uj marharakodó-állomások. Mint a Bud. Tud. értesül, az osztrák kormány...

KÖZLEKEDÉS. Uj marharakodó-állomások. Mint a Bud. Tud. értesül, az osztrák kormány...

KÖZLEKEDÉS. Uj marharakodó-állomások. Mint a Bud. Tud. értesül, az osztrák kormány...

KIS HIRDETÉSEK

Ezen hirdetés rovatban minden... TELEFON 706.

Ezen hirdetés rovatban minden... TELEFON 706.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel a válasza szükséges levélbélyeg vagy levelezőlap beküldetik...

TELEFON 706.

Kis hirdetések... Eladás.

Breuer névvel... Burger Vilmosné...

Nemesek A. dolmánykészítő... Deutsches Julia...

Toldi Lajos... Kiadóhivatali üzenet.

Tudakozóknak... Toldi Lajos...

Kiadóhivatali üzenet... Tudakozóknak...

Tudakozóknak... Toldi Lajos...

Toldi Lajos... Kiadóhivatali üzenet.

Kiadóhivatali üzenet... Tudakozóknak...

Székely... Veres áfonya...

Kárpáti borovicska... Az alsóúti...

Bécsi virsli... Művelt középkor...

Gazdasági... Nagy jövedelem...

Alkalmazást keres... Külföldre...

Alkalmazást nyer... Nagy jövedelem...

Gazdasági... Nagy jövedelem...

Alkalmazást keres... Külföldre...

Alkalmazást nyer... Nagy jövedelem...

Gazdasági... Nagy jövedelem...

400 koronát... Oktatás.

Női ruha-szabászat... Lakás és bérlet.

Butorozott lakások... Különféle.

Paripa... Különféle.

Ajtók és ablakok... Különféle.

Wienner A. utóadám... Különféle.

Különféle... Különféle.

Különféle... Különféle.

Különféle... Különféle.

Különféle... Különféle.

Hirdetmény... BUTOR.

DÉNES és Társa... BUTOR.

MAGYAR CSILLÁRGYÁR... BUTOR.

VI. HAJÓS-UTCA 17. BUTOR.

Saját gyártmányú... BUTOR.

rézlejtűzetésre... BUTOR.

minden ártalmat... BUTOR.

gyártmányú... BUTOR.

rézlejtűzetésre... BUTOR.

minden ártalmat... BUTOR.

Világúrtú... Szőlő.

Butor... Szőlő.

Dénes és Társa... Szőlő.

Magyar Csillárgyár... Szőlő.

VI. Hajós-utca 17... Szőlő.

Saját gyártmányú... Szőlő.

rézlejtűzetésre... Szőlő.

minden ártalmat... Szőlő.

gyártmányú... Szőlő.

rézlejtűzetésre... Szőlő.

Butor... Szőlő.

Dénes és Társa... Szőlő.

Magyar Csillárgyár... Szőlő.

VI. Hajós-utca 17... Szőlő.

Saját gyártmányú... Szőlő.

rézlejtűzetésre... Szőlő.

minden ártalmat... Szőlő.

gyártmányú... Szőlő.

rézlejtűzetésre... Szőlő.

minden ártalmat... Szőlő.

Szőlő... Szőlő.

Butor... Szőlő.

Dénes és Társa... Szőlő.

Magyar Csillárgyár... Szőlő.

VI. Hajós-utca 17... Szőlő.

Saját gyártmányú... Szőlő.

rézlejtűzetésre... Szőlő.

minden ártalmat... Szőlő.

gyártmányú... Szőlő.

rézlejtűzetésre... Szőlő.

SEMLER J. posztókereskedés... Bécsi-utca és Deák Ferenc-utca sarkán.

BOXER-COMAG! 1/4 kgr. legfin. BOXER-TEÁT... 1 liter kitűnő BOXER-RUMOT.

A csuda-mikroszkóp... Csodátmegelőzési hirdetmény.

Schütz Albert... Post jelent meg!

A SASOK... Guthi S. és Rákosi D.

Fővárosi Színház Műsora 103-104. sz. Ára 60 fillér.

Lampel R. (Wodianer J. és Fiai) cs. és kir. udvari könyvkereskedés kiadása.

Nyomatott Nagy Sándor könyvnyomdájában, Budapest, IV., Papnövelde-utca 8.

Az őszi és téli idényre NEUMANN M. Budapest, IV., Múzeum-körút 1. sz.

Magyar királyi államvasutak. Gyorsvonatnak feltétele megállítása Súly-Sáp állomáson.

Polgár Sándor... F. Bergerand fils páriai kőművesmester (övezetes) igazgatója.

Olecsó butor-eladás. 2 székény, 2 ajtó, fényezett... 30 forint.

Dósa Kálmán... Nagy választék egyszerű, valamint a legújabbak kivétel butorokban.

A világ legjobb gyártmányú zongorái... Mignon, egész rövid zongora 600 koronától 2000 koronáig.

Sternberg Armin és Testvére... Budapest, Kerepesi-út 36. sz.

Öt évi jótállás. Az ország legnagyobb kölcsönöz-intézete.

400 koronát... Oktatás. Női ruha-szabászat és ékeztési szakfolyam.

Lakás és bérlet. Butorozott lakások... Különféle.

Paripa... Különféle.

Ajtók és ablakok... Különféle.

Wienner A. utóadám... Különféle.

Különféle... Különféle.

Különféle... Különféle.

Különféle... Különféle.

BUTOROK... Részletfizetésre... HECKENAST GUSZTÁV.

DECKERT és HOMOLKA... A hangosan szóló grafit-mikrofon.

Látványosság! 80 mintaszoba felállítva látható. BUTOR.

SZABÓ FERENCZ és TÁRSA... Budapest, Kerepesi-út 12. szám, a Sip-utca sarkán.

Med. univ. DR. FABINYI... titkos betegséget.

Magyar turista-tapasz... tyukszem, borkéreg és borkeményedő.

Franczia Könyvtár... Szerkesztők: Dr. Theisz Gyula és Matskássy József.

Franczia Könyvtár... Szerkesztők: Dr. Theisz Gyula és Matskássy József.

DECKERT és HOMOLKA... A hangosan szóló grafit-mikrofon.

Látványosság! 80 mintaszoba felállítva látható. BUTOR.

SZABÓ FERENCZ és TÁRSA... Budapest, Kerepesi-út 12. szám, a Sip-utca sarkán.

Med. univ. DR. FABINYI... titkos betegséget.

Magyar turista-tapasz... tyukszem, borkéreg és borkeményedő.

Franczia Könyvtár... Szerkesztők: Dr. Theisz Gyula és Matskássy József.

Franczia Könyvtár... Szerkesztők: Dr. Theisz Gyula és Matskássy József.

NESTLE-fele gyermekliszt... legelőkeltebb táplálék csecsemőknek.

DECKERT és HOMOLKA... A hangosan szóló grafit-mikrofon.

Látványosság! 80 mintaszoba felállítva látható. BUTOR.

SZABÓ FERENCZ és TÁRSA... Budapest, Kerepesi-út 12. szám, a Sip-utca sarkán.

Med. univ. DR. FABINYI... titkos betegséget.

Magyar turista-tapasz... tyukszem, borkéreg és borkeményedő.

Franczia Könyvtár... Szerkesztők: Dr. Theisz Gyula és Matskássy József.

Franczia Könyvtár... Szerkesztők: Dr. Theisz Gyula és Matskássy József.

NESTLE-fele gyermekliszt... legelőkeltebb táplálék csecsemőknek.

DECKERT és HOMOLKA... A hangosan szóló grafit-mikrofon.

Látványosság! 80 mintaszoba felállítva látható. BUTOR.

SZABÓ FERENCZ és TÁRSA... Budapest, Kerepesi-út 12. szám, a Sip-utca sarkán.

Med. univ. DR. FABINYI... titkos betegséget.

Magyar turista-tapasz... tyukszem, borkéreg és borkeményedő.

Franczia Könyvtár... Szerkesztők: Dr. Theisz Gyula és Matskássy József.

Franczia Könyvtár... Szerkesztők: Dr. Theisz Gyula és Matskássy József.

1901. HAF... SZERKESZTŐ... GUDAPÉST, IV. PÁPNÖVELDE... TELEFON 706.